БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 8 (499)
11 ЯНВАРЬ ЧОРШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИИИН.

Бугун Тошкент шаҳар XI партия конференцияси очилади.

Конференция делегатларига оташин салом!

Тошкент шаҳар партия конференцияси

Бугун Тошкент шаҳар XI партия конференцияси очилади. Узбекистон Коммунистик партиясининг илғор отрядларидан бири бўлган Тошкент шаҳар партия ташкилотининг конференцияси совет халқи ғоят зўр кўтаринки руҳ блан КПСС XX с'ездига қизғин тайёргарлик кўраётган тарихий кунларда тўпланди. Пойтахт коммунистлари ўз конференцияларига янада чиниққан, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети атрофига ҳарқачонгидан ҳам мустаҳкам жипслашган ва коммунистик жамият қуриш йўлидаги улуғвор вазифаларни бажаришга доим тайёр турган ҳолда келдилар.

Тошкент шаҳар партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини бажариш учун курашиб, ҳисобот даврида ташкилий ва сиёсий жиҳатдан анча ўсди ва мустаҳкамланди. Партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг савияси, шаҳар партия комитетининг район партия комитетларига ва бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлиги бирмунча яхшиланди.

Шаҳар партия комитети КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарори асосида саноат корхоналарига раҳбарликни яхшилаш ва техникани янада тараққий этдиришга қаратилган бирқанча муҳим тадбирларни амалга оширди. Техника прогресси учун кураш партия ташкилотларининг диққат марказида бўлди. Шаҳар саноат корхоналари ва транспортининг ишчилари, инженер-техник ходимлари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг социалистик индустрияни, даставвал оғир саноатни янада ривожлантириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошириб, КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми ўтган тўртинчи бешйилликка нисбатан 75 процент ошди. 1955 йил плани 15 декабрьда бажарилди, давлатга планадан ташқари 300 миллион сўмлик маҳсулот берилди. Саноат ишлабчиқаришининг ҳажми 1955 йилда 1954 йилдагига нисбатан 7 процент ошди, меҳнат унумдорлиги 4 процент кўпайди. Кўпгина корхоналар маҳсулот таннархини камайтириш планини ортдириб адо этдилар.

Ҳисобот даврида шаҳар оғир саноати янада ривожланди. Машинасозлик заводларида янги ускуналар ишга туширилди, илғор техника ва прогрессив технология жорий қилинмоқда, халқ хўжалигининг турли соҳалари учун ва биринчи галда пахтачилик учун янги машиналар, ускуналар, приборлар, асбоблар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналари халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни кенгайтирдилар. Завод ва фабрикаларда мавжуд техникадан яхшироқ фойдаланиш бўйича, ҳарбир квадратметр ишлабчиқариш майдонидан, ҳарбир ускунадан кўпроқ маҳсулот олиш юзасидан анчагина ишлар қилинди. КПСС XX с'езди шарафига кенг миқ'ёсда авж олиб кетган социалистик мусобақа жараёнида кўпгина янги ватанпарварлик ташаббуслари туғилди, мингларча ишлабчиқариш новаторлари ва илғорлари етишиб чиқдилар.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, уларнинг назарий билимларини ошириш соҳасида кўпгина ишлар қилинди. Пойтахт партия ташкилоти республикамизнинг область, шаҳар ва районларига кўплаб юқори малакали кадрлар етиштириб бермоқда.

Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари республикамизда пахтачиликни ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшиб, колхоз, совхоз ва МТСларни қишлоқ хўжалик машиналари блан та'минламоқдалар. Тошкентнинг мингларча аҳолиси пахта йиғим-теримида актив иштирок қилиб, етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб олишда областимиз колхоз ва совхозларига жуда катта ёрдам берди.

Бу муваффақиятлар шаҳар меҳнаткашларининг партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида КПСС Марказий Комитети июль Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун қат'ий кураш олиб борганликлари натижасида эришилди. Аммо эришилган дастлабки ютуқлар блан мағрурланиб, кибрланиб кетиб, камчиликларни сезмай қолиш хато бўлур эди. Бугун очиладиган Тошкент шаҳар партия конференцияси партия ташкилотининг ҳисобот даврида қилган ишларини чуқур ва атрофлича муҳокама қилиб, якун ясаши, ишдаги барча мавжуд камчиликларни юз-хотир қилмай танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташлаши ва уларни тузатиш йўлларини белгилаб бериши керак.

Тошкент — Совет Иттифоқининг саноатлашган, йирик индустриал маркази бўлганлиги, республикамиздаги энг кўп ва энг йирик саноат корхоналари бу ерда жойлашганлиги учун конференцияда саноат корхоналарига раҳбарликни янада такомиллаштириш, партия ташкилотларининг ишчанлик ва жанговарлик қобилиятларини ошириш масалаларига, КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари қандай бажарилаётганлигига алоҳида э'тибор берилиши керак.

Ма'лумки, КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми халқ хўжалик планини бажаришни та'минлаш блан бир қаторда ишлабчиқаришнинг техника даражасини ҳартарафлама оширишни партия, совет ва хўжалик ташкилотлари олдига саноатни янада тараққий этдириш соҳасидаги энг муҳим вазифа қилиб қўйди. Очиқ э'тироф қилиш керакки, Пленумнинг бу кўрсатмаси Тошкент саноат корхоналарида қониқарсиз бажарилмоқда. Саноатнинг бирқанча тормоқларида фан ва техниканинг энг муҳим муваффақиятлари, янги техника ва илғор технология ишлабчиқаришга сусткашлик блан жорий этилмоқда, ишлабчиқариш резервларидан тўлалигича фойдаланилмаётир. Ба'зи завод ва фабрикалар ҳамон штурмчилик блан ишламоқдалар, графикларга риоя қилмаётирлар, план белгиланган номенклатура бўйича бажарилмаётир. Ишлабчиқариш новаторлари ва илғорларнинг тажрибаси етарли даражада оммалаштирилмаётир. Бунинг натижасида айрим саноат тормоқлари давлат топшириқларини систематик равишда бажармасдан келмоқдалар ва бу блан халқ хўжалигига катта зарар етказмоқдалар. Ўтган йили Тошкентда 26 корхона йиллик ишлабчиқариш планини бажараолмади ва мамлакатга 43 миллион сўмлик маҳсулотни кам берди. Шаҳардаги 29 корхона рентабель ишламаганлиги туфайли ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг таннархи пландагидан ошиб кетмоқда.

Шаҳар ва район партия комитетларининг саноат бўлимлари июль Пленумининг қарорларини амалга оширишда етарли даражада ташаббус ва ташкилотчилик кўрсатмаётирлар. Бунинг натижасида партия комитетларининг раҳбар ходимлари корхоналар ҳаётини чуқур ўрганмаётирлар, завод ва фабрикаларда камдан-кам бўлмоқдалар. Омма орасида жонли ташкилий иш олиб бориш, корхона партия ташкилотларининг фаолиятини кучайтиришга ҳали ҳам етарли э'тибор берилмаётир. Социалистик мусобақани ташкил этиш ва илғор, прогрессив иш методларини оммалаштиришда ҳамон юзакичилик ҳукм сурмоқда.

Шаҳар партия конференцияси саноатта раҳбарлик қилиш соҳасида юз берган камчиликларни бартараф қилиш, партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишларнинг савиясини юқори кўтариш йўли блан КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларининг тўла-тўкис амалга оширилишини та'минлаш тадбирларини белгилаши керак. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX с'ездини муносиб кутиб олиш мақсадида ишлабчиқаришни янада ривожлантириш, саноат ишидаги барча техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш учун тинмай кураш олиб бориш лозим.

Пахтачиликни янада ривожлантириш — умумдавлат аҳамиятига эга бўлган ғоят муҳим ишдир, ўзбек халқининг мамлакат олдидаги, Совет Иттифоқининг барча қардош халқлари олдидаги буюк ватанпарварлик бурчидир. Яқинда бўлиб ўтган қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгашининг қатнашчилари ўзбек халқи номидан пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига Мактуб қабул қилдилар. Бу Мактубда баён қилинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш — Тошкент шаҳар партия ташкилотининг, саноат корхоналари коллективларининг энг муҳим вазифасидир.

Тошкентда идеология ишлари блан бевосита шуғулланучи жуда кўп ижодий ташкилотлар жойлашган. Шунга қарамай шаҳар партия ташкилотининг идеология соҳасида олиб бораётган ишларида жиддий камчиликлар бор. Бу камчиликларни тезроқ тугатиш, идеология ишларини ҳаёт блан, коммунистик қурилишнинг амалий вазифалари блан маҳкам боғлаб олиб бориш керак. Аҳоли ўртасида лекция пропагандасини, айниқса илмий атеистик пропагандани янада кучайтириш, оммавий-сиёсий ишларнинг савиясини ҳозирги юксак вазифалар даражасига кўтариш лозим.

Шубҳа йўқки, Тошкент шаҳар партия ташкилотининг конференцияси танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида юксак принципиаллик, мустаҳкам бирлик ва баланд сиёсий руҳ блан ўтади, шаҳар меҳнаткашларини олтинчи бешйиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар этади.

СССР Ёзучилар союзи правлениесининг пленуми ва ёш ёзучиларнинг учинчи Бутуниттифоқ кенгаши

9 январьда Москвада СССР Ёзучилар союзи правлениесининг пленуми очилди. Пленум ўз ишини ёш ёзучиларнинг СССР Ёзучилар союзи правлениеси ва ВЛКСМ Марказий Комитети томонидан чақирилган учинчи Бутуниттифоқ кенгаши блан биргаликда олиб бормоқда. «Правда» нашриётининг Маданият Уйида совет адабиётчиларининг турли авлодлардан бўлган ва мамлакатимизнинг ҳамма томонларидан келган вакиллари тўпландилар. Мажлисларда комсомол Марказий Комитетининг ходимлари, СССР Маданият министрлигининг, нашриётларнинг, газета ва журналлар редакцияларининг вакиллари қатнашмоқдалар.

СССР Ёзучилар союзи правлениесининг биринчи секретари А. Сурков кириш сўзида ижодий юксалиш учун ва совет адабиётини ёш талантлар блан бойитиш учун шу пленум ва кенгашнинг аҳамиятини та'кидлаб ўтди. У ёш адабиётчиларни э'тибор блан кузатиб ва уларга ёрдам бериб турган улуғ Горькийнинг ажойиб традицияларини эслатиб ўтди.

СССР Ёзучилар союзи правлениесининг секретари В. Ажаев совет адабиётининг ёш кучлари ҳақида ва СССР Ёзучилар союзининг ёш адабиётчиларни тарбиялаш соҳасидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди. У айтдики, совет адабиётига йил сайин янги кучлар келиб турибди. Иккинчи кенгашдан буён ўтган тўрт йилдан кўпроқ вақт ичида адабиётга биринчи қадам қўйган ёзучиларнинг асарларидан биргина рус тилида 600 дан кўпроқ китоб нашр этилди. Журналларда, альманахларда ва тўпламларда ёш авторларнинг мингларча асарлари босилди. Мамлакатнинг кўпгина шаҳарларида ва йирик марказларида адабиёт уюшмалари ишлаб турибди.

Докладда кенгашда қатнашаётган бирқанча ёш прозаиклар ва танқидчиларнинг ижоди анализ қилиб берилди.

10 январьда пленум ва кенгаш қатнашчилари ёш совет шоирлари ва драматургларининг ижоди тўғрисидаги қўшимча докладларни тинглайдилар: доклад ва қўшимча докладлар юзасидан музокаралар бўлгандан кейин проза, поэзия, драматургия, кинодраматургия, болалар адабиёти ва танқид семинарларининг иши бошланади. Семинарларда кенгашда қатнашучи ёш ёзучиларнинг ижоди муфассал ўрганилади. (ТАСС).

КАРЕЛ-ФИН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

ПЕТРОЗАВОДСК, 9 январь. (ТАСС). Бугун Карел-Фин ССР Олий Советининг Президиуми Карел-Фин ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессиясини чақириш тўғрисида Фармон қабул қилди. Сессия 1956 йил 1 февральда Петрозаводск шаҳрида бўлади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Қ. Е. ВОРОШИЛОВ Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси Ж. САМБУни қабул қилди

10 январьда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиумининг ватанига жўнаб кетаётиб Москвада бўлган Раиси Ж. Самбуни қабул қилди.

Мўғулистон Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Д. Адилбиш ва Мўғулистон Халқ Республикаси Фанлар комитети раиси Н. Жагварал Ж. Самбуга ҳамроҳ бўлдилар.

Қабул вақтида СССР Олий Совети Президиумининг секретари Н. М. Пегов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко, СССР Олий Совети Президиумининг Протокол бошлиғи Г. И. Фомин ҳозир бўлдилар.

К. Е. Ворошиловнинг Ж. Самбу блан суҳбати самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

КПСС XX с'езди шарафига

БЕШ МИЛЛИОН

«Узбексельмаш» заводи коллективи ўртасида рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракати тобора кенг қулоч ёйиб бормоқда. Корхона рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюроси ҳарбир ишчи ва ҳарбир инженер-техник ходимни ижодий изланишга йўллаш ҳамда улар киритган таклифларни тезда кўриб чиқиб, ишлабчиқаришга жорий этишни та'минлаш юзасидан катта ташкилий иш олиб бормоқда. БРИЗ заводнинг ҳамма техника бўлимлари ва цехларида кўплаб қимматли таклифлар киритиш учун ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбориши натижасида ўтган йили 700 дан ортиқ рационализаторлик ва ихтиро'чилик таклифлари тўплади. Улардан 300 дан ортиғи ишлабчиқаришга жорий этилди ва у давлатнинг 5 миллион сўмликка яқин маблағини иқтисод қилиш имкониятини берди. Бу эса планда кўрсатилганидан уч ҳисса кўпдир.

Заводда рационализаторлик таклифлари сон жиҳатидангина эмас, балки сифат жиҳатидан ҳам яхшиланмоқда. Бош технология бўлимининг конструктори, актив рационализатор О. Ушаковнинг СГ-446 маркали детальни бичишга киритган янгилиги йилига ўрта ҳисоб блан 16 тонна пўлат ва 11586 сўмлик давлат маблағини тежаб қолишни та'минлади. 11-нчи цех электромантёри ўртоқ И. Есипов детальларни хиромлашда битта ўрнига иккита генератор ўрнатишни таклиф қилди. Бу таклифнинг амалга оширилиши меҳнат унумдорлигини икки ҳисса ошириш блан бирга йилига 11 минг сўмдан кўпроқ маблағ иқтисод қилишга имконият яратиб берди.

Машинасоз-рационализаторлар шу кунларда КПСС XX с'ездини рационализаторлик ҳаракатини янада қизитиб юбориш блан кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Б. ПЕРЕВОЗНИКОВ.

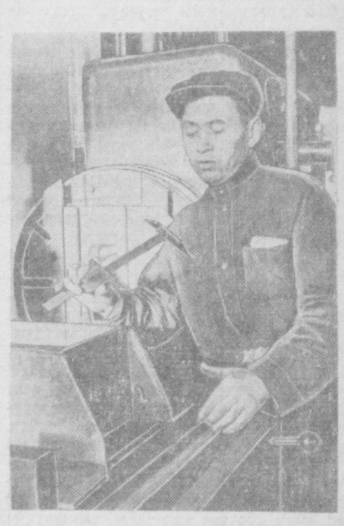

«Под'ёмник» заводининг механика цехи коллективи КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқда. Бу цехнинг расточниги А. Юсупов электрик кўтарма кран детальлари тайёрлаш смена топшириғини 180 — 200 процентга етказиб бажараётир. **Суратда:** ўртоқ **Юсупов** детальни расточка қилаётир

В. Салов фотоси.

Колхоз хўжалиги ривожланмоқда

Шверник номли колхоз бирнеча йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажараолмай келарди. Колхоз Мирзачўлдаги камқувват колхозлардан бири ҳисобланарди. Колхоз а'золари ўтган йили илғорлар тажрибасидан, юқори агротехника фани ютуқларидан дадиллик блан фойдаланиб, барча пахта майдонларига чигитни янги прогрессив усулда экдилар. Ягана ҳамда ғўза парвариши механизация ёрдамида сифатли қилиб ўтказилди. Натижада ҳосил мўл бўлди. Колхоз а'золари мўл ҳосилни уюшқоқлик блан сра нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, пахта тайёрлаш планини 106 процентга етказиб бажаришга муваффақ бўлдилар. Ҳосил гектарига ўтган йилдагига нисбатан 3 центнердан ошди.

Колхоз а'золари янги, прогрессив усулнинг нақадар афзал эканлигини ўз тажрибаларида кўрдилар. Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда механизациядан тўла ва унумли фойдаланиш, кузги шудгорлаш ҳамда шўр ерларни ювиш катта аҳамиятга эга бўлганлигини яхши тушунган колхоз а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда ишлаб барча пахта майдонини ҳайдаб қўйдилар. Шунингдек 60 гектар ер янгидан ўзлаштирилиб, экишга тайёрланди.

— Колхозимиз а'золари, — дейди колхоз раиси ўртоқ Ҳамидов, — ўтган йили эришилган муваффақиятларини янада мустаҳкамлаш блан бирга 1956 йил ҳосили учун пухта замин ҳозирламоқдалар. Бу йил ҳар гектар ердан жонажон Ватанимизга 25 центнердан ҳосил етказиб бериш учун ҳаракат қизиб кетди.

Х. САГИЗОВ.

График асосида ишламоқдалар

Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи корхонанинг йил бошидан бир ме'ёрда ишлашини та'минлаш мақсадида шу кунларда график асосида ишламоқда. Бу эса ўз навбатида мавжуд ишлабчиқариш майдонларидан белгиланганидан анча ортиқ маҳсулот тайёрлаш ва асбоб-ускуналар қувватидан унумли фойдаланиш имконини бераётир. Масалан, ҳафталик планда 134 тонна маҳсулот тайёрлаш белгиланган эди. КПСС XX с'езди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган корхона коллективининг астойдил меҳнат қилиши натижасида белгиланган график ошириб бажарилди: пландаги 134 тонна ўрнига 155 тонна, я'ни белгиланганидан 21 тонна маҳсулот кўп ишлаб чиқарилди.

Анвар Ҳакимов раҳбарлик қилаётган карамель цехининг аҳил ва ватанпарвар ишчилари ишлабчиқариш илғорларининг прогрессив иш усулларини кенг қўлланиш натижасида айниқса, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Улар смена топшириғини 150 — 160 процентгача етказиб бажармоқдалар.

Шу кунларда фабрика коллективи меҳнаткашлар учун юқори сифатли янги хил кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўзлаштириш мақсадида бирқанча техникавий-ташкилий тадбирларни амалга оширмоқда. Шу ойнинг охирларида янги конфет цехини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Бу цехда «Рекорд», «Ласточка» ва бошқа хил конфетлар тайёрланади.

Т. АЛИЕВА.

Бинокорлар муваффақияти

КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтираётган «Ташгорстройтрест»га қарашли бошқармаларнинг бинокорлари қурилиш об'ектларидаги ички имконият ва резервларни ишга солиб, йиллик планни муддатидан илгари бажардилар.

Бундай муваффақиятга эришишнинг асосий сабабларидан бири қурилиш об'ектларида ишнинг механизациялаштирилганлигидир. Шу сабабли меҳнат унумдорлиги 1954 йилдагига қараганда 8,5 процент оширилди. Ишлабчиқаришда бетон ва темирбетонлар конструкциясини қўлланиш 1954 йилдагига нисбатан 10,2 марта ошди. Ўтган йили 2310 минг сўмлик жамғарма тўпланди.

Трестга қарашли қурилиш бошқармалари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқаётган 2, 3, 5, ва 7-нчи қурилиш бошқармаларининг коллективлари 17 минг квадрат метр уй-жой биноларини битказиб, меҳнаткашларга фойдаланишга топширдилар.

Трест қурувчилари шу кунларда эришилган муваффақиятни янада мустаҳкамлаб, КПСС XX с'ездини муносиб совға блан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

И. ЗАБИРОВ.

Совет Иттифоқида

Бир ҳафтада юз минг пуд балиқ овланди

ПЕТРОПАВЛОВСК-КАМЧАТСКИЙ, 8 январь. (ТАСС). «Чайка» траулери портга қайтиб келди. Денгизчилар янги йилда қилинган биринчи рейсда 6.500 пуддан кўпроқ балиқ овлаганлар, бу эса ярим ойлик топшириқдан ошиқдир. «Ястреб», «Портовик», «Сокол» ва бошқа сейнерлар ҳам жуда кўп балиқ овлаб қайтиб келдилар. Камчатка балиқ овлаш флотининг кемалари етти кун ичида 100 минг пудга яқин балиқ овлаб, топшириқни анча ошириб бажардилар.

Денгизчилар КПСС XX с'езди очиладиган кунгача балиқ овлаш юзасидан икки ойлик планни бажаришга қарор қилдилар.

Братск ГЭСи учун

ХАРЬКОВ, 9 январь. (ТАСС). Электромантаж механизмлари заводининг коллективи Ангара дар'ёсида Братск гидроэлектростанциясини қурувчиларга кучли пармалаш машиналарининг биринчи катта тўдасини тайёрлаб жўнатди. Бу машиналардан электр симлари тортиладиган линияларда устунлар ва металл тиргаклар учун чуқурлар қазишда фойдаланилади. Бундай ҳарбир агрегат ер қазучи 15 кишининг меҳнатини қилади. У, 8—10 минут ичида икки метрдан кўпроқ чуқурлигида котлован қазиб беради. Шу блан бирга, юқори вольтли симларни тортиш ва арматурани монтаж қилиш учун зарур бўлган 23 метрли телескопик вишкалар, шунингдек бетон қориштирадиган автомат машиналар ҳам жўнатилди.

Ҳозирги вақтда трактор блан ишлатиладиган пармалаш асбоблари, бетон қориштирадиган автомат машиналар ва телескопик вишкаларнинг яна бир тўдасини тайёрлаш тамом бўлай деб қолди. Бу маҳсулотлар КПСС XX с'езди шарафига муддатидан илгари — январь ойида қурилишга жўнатилади.

Разметкачи А. А. Дмитриев ўнбеш йиллик нормани бажарди

Ленинграддаги Сталин номли металл заводи гидротурбин цехининг разметкачиси коммунист Алексей Андреевич Дмитриевни бутун коллектив яхши билади. А. А. Дмитриевнинг чорак асрдан кўпроқ вақт ичида ортдирган бой тажрибаси ва кечки машинасозлик техникумида олган билими ўз ҳунарининг ҳақиқий мастери қилиб етиштирди. Шу сабабли ҳам у социалистик мусобақада доимо яхши натижаларга эришмоқда. Илғор иш усулларини кенг қўлланиш натижасида А. А. Дмитриев бешинчи бешйиллик мобайнида 15 йиллик нормани бажаришга эришди.

Новатор-разметкачи меҳнат унумдорлигини оширишга ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашга имкон берувчи жуда кўп таклифлар киритди, фойдаланишга қулай мосламалар ва турли хил асбоблар яратди.

Алексей Андреевич ўзининг бой тажрибаларини коллектив ўртасида оммалаштиришга алоҳида э'тибор беради. Унинг «Машинасозлик разметкасининг янги методлари» деган китоби зўр қизиқиш блан ўқилмоқда. Новатор-разметкачи ишчилар учун лекциялар ўқийди, разметкачиларнинг шаҳар семинари ишларида актив қатнашади.

Алексей Андреевич яхши тарбиячи ҳамдир. Унинг уч ўғли ўқимоқда, жамоат ишларида актив қатнашмоқда. Катта ўғли Юрий ўтган йили ўрта мактабни кумуш медали блан тамомлади, ҳозир у студент. Ўртанча ўғли Лев 9-нчи синфда, кичик ўғли Женя эса 4-нчи синфда ўқимоқда.

Суратда: 1. Разметкачи **А. А. Дмитриев** (ўртада) ўз шогирдлари Виктор Тачков ва Алан Флаумлар блан иш устида; 2. **А. А. Дмитриев** Калинин районидаги 141-нчи мактаб ўқучиси—ўғли Левнинг уй вазифаларини текшириб кўрмоқда.

А. Михайлов фотолари (ТАСС фотохроникаси).

Қозоғистон қимиз шифохоналарида

ОЛМАОТА, 9 январь. (ТАСС). Қозоғистоннинг деярли ҳамма курортлари ва санаторияларида қимиз блан даволаш йўлга қўйилган. «Чимган», «Каменское плато», «Оросан-копал», «Муялди» курортларида, «Бормашино», «Березовка» ва бошқа шу каби санаторияларда йирик қимиз фермалари бор. Ўтган йили республиканинг шифохоналари даволаш ишларига икки миллион литрга яқин қимиз сарфладилар.

Ҳозирги вақтгача қимиз блан фақат баҳорда ва ёзда даволанилар эди. Ҳозир мамлакатда энг машҳур бўлган «Боровое» курортида қимиз блан йил бўйи даволаш биринчи марта йўлга қўйилмоқда. Бу мақсад учун «Боровое» курортидаги фермада 300 соғим бия боқилади.

Бу йил бошқа бирқанча курорт ва санаторияларда ҳам қимиз блан бутун йил мобайнида даволаш йўлга қўйилади. Туя сутидан қимиз — чубат тайёрланадиган биринчи ферма ҳам ташкил қилинмоқчи. Чубат айниқса шифоли ҳисобланади.

Якка тартибда уй қурувчиларга кредит

МТС ва совхозларнинг якка тартибда уй-жой қурувчи ишчи ва хизматчиларига 1956 йилда кредит бериш плани тасдиқланди. Шу мақсад учун давлат 600 миллион сўм маблағ ажратдики, бу — ўтган йилдагидан 60 миллион сўм кўпдир.

Бу маблағнинг кўпчилик қисми — 450 миллион сўмчаси машина-трактор станцияларининг ходимларига берилади.

Ўтган йилдагидек, бу йил ҳам қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган районлардаги меҳнаткашларга катта э'тибор берилади. Бу районларда якка тартибда уй қурувчиларга 150 миллион сўмлик кредит берилади. МТС ходимлари 12 минг сўм миқдорида, совхоз ходимлари эса 15 минг сўмгача кредит олишлари мумкин. Кредит ўн йил муҳлат блан берилади.

Қишлоқ жойларда якка тартибда уй-жой қурувчи ишчи ва хизматчиларга, шу жумладан МТС ва совхоз ходимларига бериладиган кредитнинг умумий суммаси бу йил 800 миллион сўмдан ошиб кетади. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ШАҲАР XI ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИГА

Техника прогресси партия ташкилотларининг диққат марказида бўлсин

К. АЗИЗОВ,
Тошкент шаҳар партия комитети саноат ва транспорт бўлимининг мудири.

□

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг катта ғамхўрлиги туфайли шаҳар саноат корхоналари тўхтовсиз ривожланиб, техника базаси мустаҳкамланмоқда, унинг ишлабчиқариш қуввати йил сайин ошаётир. Корхоналарнинг коллективлари ишлабчиқаришга илғор технологияни кенг жорий этаётирлар, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтиришда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритаётирлар.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини изчиллик блан амалга ошираборив, ишлабчиқариш резервларидан янада яхшироқ фойдаланиш, техника прогрессини ривожлантириш учун курашни тинмай кучайтирмоқдалар. Саноатни юксалтириш, ишлабчиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш учун кураш — саноат корхоналари партия ташкилотларининг жанговар вазифаси бўлиб қолди.

Шаҳар саноати бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариб, маҳсулот ҳажмини ўтган тўртинчи бешйилликдагига нисбатан 75 процент оширди. 1955 йил плани эса 15 декабрьда бажарилиб, пландан ортиқча 300 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу 1954 йилдагига нисбатан 7 процент ортиқдир. Ўтган йили шаҳар корхоналарида меҳнат унумдорлиги 4 процент кўпайди. Шаҳардаги кўпчилик корхоналар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати яхшиланиб, таннархи арзонлашди, техника-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. 80 дан ортиқ корхона маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган планни бажарди. Давлатнинг 52 миллион сўмлик маблағи тежалди.

Шаҳар партия комитети ўз ишини КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари асосида қайта қуриб, саноатга раҳбарликни бирмунча кучайтирди, партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишлар савияси яхшиланди. Корхоналарнинг партия ташкилотлари ишлабчиқариш масалалари блан яқиндан шуғулланабошладилар. Улар эндиликда корхоналарнинг ҳаётига чуқур аралашмоқдалар, ишлабчиқаришга тааллуқли муҳим масалаларни оператив равишда ҳал қилаётирлар.

Шаҳар саноат корхоналари, темир йўл транспорти ва қурилиш ташкилотларида ишлабчиқариш технологиясини такомиллаштириш, янги техникани дадил жорий қилиш, асбоб-ускуналар қувватидан тўла фойдаланиш соҳасида яхшигина натижалар қўлга киритилди. Шаҳар корхоналарида 3 мингга яқин ускуна ўрнатилди. «Узбексельмаш» заводининг кўпчилик цехлари қайта ускуналанди. Бу ерда деталларни пайвандлаш яримавтомат усулида олиб борилмоқда, айрим процесслар механизациялаштирилди. «Ташкенткабель»да эса 85 та янги станок ва агрегат ўрнатилди. Завод рационализаторларидан Токарев ва Рогов ўртоқларнинг ташаббуси блан алюминий прокати, мис катани механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Бунинг натижасида бу операцияларда меҳнат унумдорлиги аввалгига қараганда 40 процент ортди. Заводда кабелларни тўхтовсиз вулканизация қилиш методи жорий этилди. Бу тадбир 100 ишчининг қўл меҳнатини қисқартириб, йилига 100 тоннага яқин қўрғошинни тежаш имконитини беради. Экскаватор, корборунд заводлари, тўқимачилик комбинати, 1-нчи пойафзал фабрикаси ва бошқа бирқанча корхоналарда ҳам ана шу каби технологик тадбирлар амалга оширилди. Натижада корхоналарнинг техник-иқтисодий қуввати ошмоқда. Шаҳар саноат корхоналарида ихти'рочи ва рационализаторлар ҳаракати кун сайин кучаймоқда. 1955 йили улар 7 мингта рационализаторлик таклифи киритдилар.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари социалистик мусобақани кучайтириш, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш, янги техникани ўзлаштиришга катта э'тибор бераётирлар. Ишчиларнинг техника билимини ошириш тобора кенг йўлга қўйилмоқда. Кўпгина корхоналарда ишчи, инженер-техник ходимлар малакасини ошириш курслари ва новаторлар мактаблари ишлаб турипти.

Шаҳар корхоналарининг коллективлари мамлакатимизда пахтачиликни янада ривожлантиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётирлар. 1955 йилнинг ўзидагина қишлоқ хўжалиги учун 280 миллион сўмлик машина ва запас қисмлар тайёрлаб берилди.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишлар савиясини тобора яхшилаган ҳолда ишлабчиқаришнинг тинмай юксалишини та'минламоқдалар. Бу соҳада «Под'ёмник» заводи партия ташкилотининг иши айниқса диққатга сазовордир. Партия ташкилотининг ташаббуси блан корхонадаги ускуналарнинг 70 проценти модернизациялаштирилди. Кадрларнинг техника ўқуви намунали ташкил этилган. Партия ташкилоти меҳнат унумдорлигини тобора ошириш учун тинмай курашмоқда. Шунинг учун ҳам завод давлат планларини доимо ошириб бажараётир. Шунингдек, «Узбексельмаш», «Электрокабель» ва бошқа бир қатор корхона партия ташкилотлари ҳам ўз фаолиятларини кун сайин кучайтириб, ишлабчиқаришда яхши натижаларга эришилишини та'минламоқдалар.

Шу блан бир қаторда айрим саноат корхоналари ишида жиддий камчиликлар ҳам юз бермоқда. Ишлабчиқаришни ташкил этиш, технология процессини такомиллаштириш, мавжуд резервларни тўла ишга солишга кам э'тибор берилмоқда. Ишлабчиқаришни механизациялаштириш, автоматлаштириш иши суст олиб борилаётир. Илғорлар тажрибасини кенг оммалаштиришга етарли э'тибор берилмаётир. 26 корхона 1955 йил планини бажармади, мамлакатга бирнеча миллион сўмлик маҳсулот кам берилди. «Ташсельмаш», электротехника заводлари ва бошқа бирқатор корхоналар белгиланган ассортимент ва номенклатуралар бўйича топшириқни бажармадилар.

Экскаватор заводида асосий цехлардаги ускуналардан 30—50 процент миқдорида фойдаланилмоқда, холос. Шаҳардаги машинасозлик заводларида янгидан олинган кўпгина ускуналардан фойдаланилмаётир.

Шаҳар ва район партия комитетларининг раҳбар ходимлари корхоналар ҳаётини чуқур ўрганмаётирлар, улар корхоналарда аҳ'ён-аҳ'ёнда бўладилар. Ташкилотчилик ишлари олиб бориш, бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини кучайтиришга ҳали ҳам етарли э'тибор берилмаётир. Кўп ҳолларда телефонбозлик ва сводка тўплашга берилиб кетиб, жойлардаги ҳақиқий аҳволни чуқур ўрганиш унутиб қўйилмоқда.

Асосий вазифа — корхоналарда партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишлар савиясини кўтариш йўли блан КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини ҳамма корхона, транспорт ва қурилиш ташкилотларида тўла-тўкис амалга оширилиши учун курашни янада кучайтириш, КПСС XX с'езди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасини тобора авж олдиришдан иборатдир.

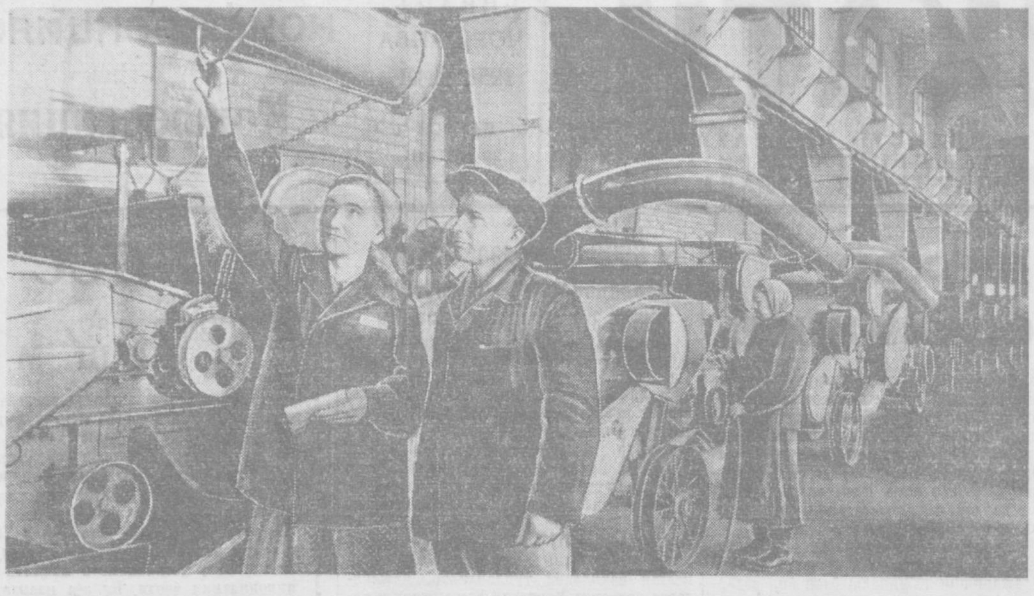

Коммунист ўртоқ Варвара Васильевна Дементьева «Ташсельмаш» заводи йиғиш цехининг механика ва бўяш участкасида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. У раҳбарлик қилаётган бригада КПСС XX с'езди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, смена топшириғини 150 — 180 процентга етказиб бажармоқда. Ўртоқ Дементьева шаҳар партия конференциясига делегат қилиб сайланган. **Суратда:** (чапдан) **Дементьева** ва цех бошлиғи **Зверинцев** ўртоқлар УПХ — 1,5 — А маркали кўрак чувиш машинасининг қандай бўялганлиги сифатини текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Идеология ишларини янги вазифалар даражасига кўтарайлик

Ғ. ХУСАНОВ,
Сталин район партия комитетининг секретари

□

Сталин районининг территорияси собиқ эски шаҳарнинг каттагина қисмини ўз ичига олади. Совет ҳокимияти йиллари ичида партия ва ҳукуматимизнинг тинмай ғамхўрлик қилиши туфайли районнинг қиёфаси таниб бўлмаслик даражада ўзгарди. Ҳозир районда ўнлаб йирик саноат корхоналари, олий ва ўрта ўқув юртлари ишлаб турипти. Маданий-маиший муассасаларнинг кенг тормоғи бун'ёдга келтирилди. Район меҳнаткашларининг моддий ва маданий турмуш даражаси мисли кўрилмаган даражада юксалди. Уларнинг меҳнат соҳасидаги активлиги ва ижодий ғайрати тобора ошаётир.

Район саноат корхоналарининг коллективлари партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида саноат ишлабчиқаришини юксалтириш учун курашиб, яхшигина натижаларга эришдилар. Бешинчи бешйиллик ва 1955 йил планлари муддатидан анча олдин бажарилди.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин равишда ривожлантириш ҳақидаги тарихий қарорларини меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилиш, уларнинг ижодий ғайрат ва ташаббусини тинмай оширган ҳолда муҳим сиёсий ва хўжалик вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашга кун сайин кенг жалб этиш — партия ташкилотлари олдидаги асосий вазифалардан биридир. Омма ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларнинг бутун йўналиши ва та'сири ҳарбир корхона, цех ва участка олдида турган амалий вазифаларнинг тўла-тўкис бажарилишини, ҳарбир ишчи, инженер-техник ходимнинг коллектив меҳнатига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишини та'минлашга қаратилган бўлиши зарур.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари жойларда оммавий-сиёсий ишларни ана шу принципга қаттиқ амал қилган ҳолда олиб бормоқдалар. Унинг турмуш блан, ишлабчиқаришнинг актуал масалалари блан узвий боғланган бўлиши ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Район корхоналарида, турли муассаса ва ташкилотларда, мактабларда, маҳаллаларда ўз составига мингга яқин агитаторни бирлаштирган ўнларча агитколлективлар ва агитпунктлар ишлаб турипти. Партия ташкилотлари инженер-техник ходимлар, илмий ходимлар, врачлар, ишлабчиқариш илғорлари, ўқитувчиларни омма ўртасида сиёсий агитация олиб боришга тобора кенг жалб этмоқдалар. Райондаги агитаторлардан 120 киши инженер-техник ходим, 110 киши илмий ходим, 125 киши врачлар эканлиги бунинг ёрқин далилидир.

Район партия комитети агитколлективларнинг ишини тўғри йўлга қўйиш, улар олдидаги конкрет вазифаларни белгилаб бориш масаласига доимо катта э'тибор беради. Агитколлектив бошлиқларининг семинарлари муттасил ўтказиб борилади. Улар учун сиёсий доклад ва лекциялар ташкил қилинади. Кейинги вақтда агитаторларнинг район йиғилишлари ўтказилиб, унда «КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари ва агитаторларнинг вазифалари», «Илмий атеистик пропаганданинг форма ва методлари», «Халқаро аҳвол ҳақида», «Ислом дини ва унинг реакцион моҳияти» каби темаларда лекция ва докладлар уюштирилди. Бу лекция ва докладларни ўқишга район партия комитети секретарьлари, Тошкент молия-иқтисод институтининг ўқитувчилари жалб этилди.

Кўпчилик корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари меҳнаткашларни идеологик жиҳатдан тарбиялаш масаласига кун сайин катта э'тибор бермоқдалар. Сиёсий агитациянинг кучидан кенг фойдаланиб, ўзларининг оммага та'сирларини тобора оширмоқдалар. Бунга мисол қилиб 3-нчи пон заводи, эгар-жабдуқ ва мебель фабрикалари, 82-нчи, 126-нчи, 95-нчи ўрта мактаблар ва бошқа муассаса ҳамда ташкилотларни кўрсатиш мумкин. Бу корхона ва мактаблар қошидаги агитколлективлар ўз коллективлари, шунингдек маҳаллаларнинг меҳнаткашлари ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтиришда партия ташкилотларига катта ёрдам бермоқдалар.

Район корхоналарида ўтган йили ва шу йил январь ойининг дастлабки кунлари ичида 250 га яқин сиёсий доклад ва лекциялар ташкил этилди. Район партия комитети маҳалла меҳнаткашлари ўртасида лекция пропагандасини кучайтиришга доим катта аҳамият бериб келмоқда. Маҳаллаларда ҳозирги замон фани ва техникасининг муваффақиятлари, илмий-атеистик, халқаро аҳвол, мактаб ва оила, оила ва никоҳ ҳамда бошқа темаларда 200 дан ортиқ лекция ва доклад ташкил этилди.

Мамлакатимизнинг барча халқлари сингари район меҳнаткашлари ҳам СССР Олий Совети тўртинчи сессиясининг қарорлари ва Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистон, Бирма ва Афғонистонга қилган сафари ҳақида сессияда қилган доклади ва нутқини зўр қониқиш блан қарши олдилар. Ҳозир партия ташкилотлари асосий э'тиборни сессия қарорлари, ўртоқ Булганиннинг доклади ва ўртоқ Хрушчевнинг нутқи юзасидан кенг тушунтириш ишлари олиб боришга қаратганлар.

Район партия комитети яқинда бўлиб ўтган район партия конференцияси қарорини амалга ошириш мақсадида агитаторларнинг икки жойда семинарини ташкил этди. Партия ва ҳукуматимиз қарорларини янада кенг пропаганда қилиш, меҳнаткашлар ўртасида илмий-атеистик пропагандани кучайтириш ва агитколлективлар олдида турган бошқа вазифалар юзасидан инструктаж ўтказилмоқда, улар учун малакали лекторлар, раҳбар партия, совет ходимларининг доклад ва лекциялари уюштирилмоқда.

Район партия ташкилоти меҳнаткашларни идеологик жиҳатдан тарбиялашнинг нақадар муҳим вазифа эканлигини муттасил назарда тутиб, бу муҳим сиёсий ишнинг бундан кейин ҳам кенг кўламда амалга оширилиши учун барча зарур чораларни кўражак.

Қишлоқ хўжалиги учун юқори малакали мутахассис кадрлар тайёрлаймиз

В. МУШТАТЕНКО.
Тошкент қишлоқ хўжалик институти партия бюросининг секретари.

□

Тошкент қишлоқ хўжалик институти республикамиздаги йирик олий ўқув юртларидан бири ҳисобланади. Институт ташкил топгандан буён ўтган давр ичида пахтачилик, ипакчилик, мевачилик, ўрмон мелиорацияси ва социалистик қишлоқ хўжалигимизнинг бошқа соҳаларида ишлаш учун минглаб ёш мутахассис кадрлар етиштириб берилди. Улар ҳозирги вақтда колхоз, совхоз далалари, МТС, илмий-текшириш муассасалари, партия ва совет ташкилотларида муваффақиятли ишламоқдалар ҳамда қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Институт партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларига амал қилиб, мутахассис кадрлар тайёрлаш сифатини яхшилаш, илмий-текшириш ишларини ривожлантириш ва ишлабчиқариш блан ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган бирмунча муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Студентлар ва ўқитувчилар коллективи орасида сиёсий-тарбиявий ишларни тобора кучайтираётир.

Кейинги беш йил ичида институт студентларининг сони 1386 кишидан 2114 кишига, профессор-ўқитувчиларнинг сони 130 кишидан 151 кишига кўпайди. Институтда та'лим олаётган студентларнинг 70 процентдан кўпроғи маҳаллий миллат ёшларидир. 1955—56 ўқув йилидагина институтга 500 студент қабул қилинди. Бундан ташқари институтнинг сиртқи бўлимида 600 га яқин киши, ўсимликларни ҳимоя қилиш ва агрономлар курсларида 110 киши ўқимоқда.

Институтда тарбиялаб чиқарилаётган мутахассис кадрлар сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Фақат кейинги беш йил ичида институтни 1344 мутахассис тамомлаб чиқди, шу жумладан 574 киши маҳаллий миллат ёшларидир. 1956 йилда эса институтни 278 студент тамомлаб, мустақил ҳаётга йўлланма олади. Институтни тамомловчилардан кўпчилиги республикамиз областьларидаги колхоз, совхоз ва МТСларга бориб ишлаш истагини билдирмоқда.

Институт профессор-ўқитувчилари коллективи ва студентлари бутун совет халқи блан биргаликда партиямиз XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун тайёрланмоқда. Институт партия ташкилотининг умумий йиғилиши ўқув-тарбия ишларини янада яхшилаш масаласини муҳокама қилиб, мутахассис кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш—КПСС XX с'ездига энг муносиб совға эканлигини қайд қилиб ўтди. Шунинг учун ҳам ҳозир барча коммунистлар, комсомоллар ва бутун коллективнинг асосий э'тибори қишки имтиҳон сессияларини муваффақиятли ўтказишга қаратилгандир.

Ўқув-тарбия ишлари блан бирга институтда илмий-текшириш ишлари ҳам кенг кўламда олиб борилмоқда ва студентларнинг илмий конференцияларини ўтказишга катта тайёргарлик кўрилмоқда.

Институт партия ташкилоти сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришга алоҳида э'тибор берабошлади. Студентлар орасида кўплаб доклад ва лекциялар ўқилмоқда, ётоқхоналарда суҳбатлар ўтказилмоқда. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлаб турипти.

Ўтган йил мобайнида институтда ўқув-тарбия ишларини яхшилашга қаратилган бирмунча тадбирлар амалга оширилган бўлса ҳам, ҳали ишимизда анчагина камчилик ва нуқсонлар бор. Шубҳа йўқки, институт партия ташкилоти ва бутун коллектив КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларига амал қилиб, қишлоқ хўжалиги учун мутахассис кадрлар тайёрлаш сифатини янада яхшилайди.

Қурилиш ташкилотларига партия раҳбарлигини янада кучайтирайлик

Ш. ИСЛОМОВ,
Москва район партия комитетининг секретари.

□

Мамлакатимизда қурилиш ишлари кенг миқ'ёсда амалга оширилмоқда. Фақат бешинчи бешйилликнинг ўзидагина 150 миллион квадрат метр ҳажмда уй-жой бинолари қурилди ва фойдаланишга топширилди.

Капитал ва уй-жой қурилиши йил сайин кенгайтирилаётир. Халқ хўжалик планида бу йил уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишини янада кенгайтириш кўзда тутилади, уй-жой қурилишига 1955 йилдагига нисбатан 14 процент кўп капитал маблағ сарфланади. Халқимиз мингларча янги уйлар, маданий-маиший муассасалар эса юзлаб янги бинолар оладилар. Бу Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукуматининг оғир индустрия негизида халқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин равишда ривожлантириш, халқимизнинг моддий ва маданий турмуш даражасини тинмай юксалтириш ҳақида қилаётган ғамхўрлигининг ёрқин далилидир.

Бутун мамлакатимиздаги каби Тошкент шаҳрининг Москва районида ҳам йирик капитал қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда. Районда «Пахтакор» стадиони, телевизион центр, Шайхантаур ГЕСи, шунингдек газета-журнал комбинати, политехника институти учун ётоқхона ва бошқа бинолар қурилиши амалга оширилмоқда.

Районда бешта йирик қурилиш трестлари, учта қурилиш бошқармаси ва «Узгоспроект», «Гипрошахт», «Гипростроййматериаллар» каби учта проектлаш институти ишлаб турипти.

Район партия комитети кейинги вақтда қурилиш ташкилотлари ишига раҳбарликни бирмунча яхшилади. Район партия комитетининг ходимлари қурилиш об'ектларига тез-тез бориб турадилар ва у ердаги аҳвол блан чуқур танишиб борадилар. Қурилишларнинг бориши устидан доимий контроль ўрнатилди. Шу блан бир қаторда қурилишларнинг бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Қурувчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни тўғри йўлга қўйишда уларга яқиндан ёрдам кўрсатилди. Шунингдек, бошланғич партия ташкилотларининг э'тибори хўжалик ҳамда партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлардаги камчиликларни ўз вақтида тузатишга қаратилди.

Район партия комитети қурилишларнинг бошланғич партия ташкилотлари ва шунингдек барча ишчи, инженер-техник ходимларнинг э'тиборини бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаати ва КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг қурилишларда индустриал методларни кенг жорий қилиш, бинокорлик ишлари сур'атини тезлаштириш ва сифатини яхшилаш тўғрисидаги қарорини тўла амалга ошириш учун курашга қаратди. Қурилишларда темир-бетон конструкцияларидан кенг фойдаланиш, қурилиш ишларини кенг миқ'ёсда механизациялаштириш, қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, қурилиш ишлари сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш учун кураш партия ташкилотларининг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам район партия ташкилоти бу масалага тобора катта э'тибор бермоқда. Қурувчилар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш масалалари блан кун сайин шуғулланмоқда.

Кўпгина қурилишларнинг бошланғич партия ташкилотлари қурувчилар ўртасида партиявий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтиришга тобора катта э'тибор бермоқдалар, ишчи ва инженер-техник ходимларни меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун курашга кенг сафарбар этмоқдалар. Бунга мисол қилиб 32-нчи қурилиш тресети, 2-нчи ОСУ ва бошқа қурилиш ташкилотлари бошланғич партия ташкилотларини кўрсатиш мумкин. Улар қурувчилар ўртасида социалистик мусобақани тинмай кучайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш таннархини камайтириш каби актуал вазифаларни моҳирлик блан ҳал қилмоқдалар, коллективнинг ижодий ғайрати ва ташаббусини кун сайин ошириш учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

Шу блан бир қаторда бошланғич партия ташкилотлари ишчилар, инженер-техник ходимларнинг сиёсий билимини ва ишлабчиқариш малакасини оширишга ҳам катта э'тибор бермоқдалар. «Средазшахтстрой» трести бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Ҳидоятов) ҳузурида конкрет экономикани ўрганиш семинари ташкил этилган. 32-нчи қурилиш трести бошланғич партия ташкилоти ҳузурида ташкил этилган сиёсий иқтисодни ўрганиш тўгарагида барча раҳбар ходимлар ҳамда инженер-техниклар ўқимоқдалар. Бу партия ташкилотларида пропагандистлик қилаётган Цапкин, Вербицкий, Грейсух ўртоқлар ўрганилаётган темани ишлабчиқариш вазифалари блан боғлаб олиб бормоқдалар.

Партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг тўғри йўлга қўйилиши ҳамда унинг тинмай кучайтирилиши қурилиш ва проектлаш ташкилотлари ишининг бирмунча яхшиланишига имкон берди. 32-нчи қурилиш трести коллективи (бошқарувчиси Полетаев, партия ташкилотининг секретари Суслов ўртоқлар) 1955 йил қурилиш-монтаж ишлари планини муддатдан илгари бажарди. 4-нчи қурилиш-монтаж бошқармаси (бошлиғи Леванидов, партия ташкилотининг секретари Солиев ўртоқлар) коллективи эса КПСС XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун курашиб, қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 3 декабрьда адо этди. Тошкент шаҳар қурилиш трестига қарашли 2-нчи қурилиш бошқармаси (бошлиғи Давидов, партия ташкилотининг секретари Вязков ўртоқлар) коллективи ҳам яхши натижаларга эришди. Бошқарма қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 115 процент бажариб, пландан ташқари 2 миллион сўмлик қурилиш ишларини бажарди.

«Пахтакор» стадиони қурилишини олиб бораётган 7-нчи қурилиш бошқармасининг ишчи ва инженер-техник ходимлари меҳнатда юксак намуна кўрсатиб, ишламоқдалар. Бу ерда туннель ва ер ости коммуникациялари асосан қўлдан чиқарилди, стадион майдонини одерновка қилиш ва трибуналарни бетонлаш ишлари тамомланаётир. Бошқарма коллективи ҳозир тўрт қаватли қишки спорт павильонини қурилишга киришди. Район партия ташкилоти стадион қурилишига катта э'тибор блан қарамоқда. Ундаги ишлар асосан механизациялаштирилган, қурилиш ишларининг таннархини анча камайтиришга эришилмоқда ва техника-экономик кўрсаткичлар кўтарилиб, меҳнат унумдорлиги бирмунча оширилмоқда.

Проектлаш ташкилотларининг коллективлари партиямиз Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларидан илҳомланиб ва КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг проектлаш ва қурилишлардаги ортиқчаликларни йўқотиш тўғрисидаги қарорини амалга ошириш учун курашиб, 1955 йил қидириш-проектлаш ишлари планини муваффақият блан бажардилар. Ўтган йили республикамиз ва Ўрта Осиёдаги бошқа қардош республикалар учун муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган қурилишларнинг проектлари тамомланди ва жойларга юборилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг қурилишларни индустриаллаштириш, қурилишлар ва қидириш-проектлаш ишлари таннархини камайтириш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошириш мақсадида типовой проектлаш ишларига э'тибор янада кучайтирилди, типовой ва якка тартибда қуриладиган уй-жойлар проектини ишлашда индустриал методлардан фойдаланишга э'тибор берилди. Қурилишларнинг ва қидириш-проектлаш ишларининг таннархи бирмунча камайтирилди. Ўтган йили 10 декабрьгача иш ҳажмининг қиммати бир миллион 538 минг сўм бўлган проектлар тайёрланди. Бу 1954 йилдагига қараганда бирярим ва 1953 йилдагига нисбатан эса қарийб тўрт баравар кўпдир.

Яқинда бўлиб ўтган район партия конференцияси қурилиш ташкилотлари ишида эришилган айрим муваффақиятлар блан бир қаторда ҳали бу соҳада жиддий камчиликлар ҳам борлигини кўрсатди.

Райондаги айрим қурилиш ташкилотлари давлат томонидан қурилиш учун ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилишини, қурилиш-монтаж ишларининг тўла бажарилишини та'минламаётирлар. Жумладан, Шайхантаур ГЭСи қурилишини олайлик. Қурилиш бошлиғи Ивасенко ва партия ташкилотининг секретари Мазаев ўртоқлар қурилиш ишлари планининг бажарилиши, унинг арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш масалалари блан юзаки шуғулланмоқдалар. Натижада бу ташкилотда 1955 йил қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмай қолди, қурилиш таннархининг пландагидан 13,6 процент оширилишига йўл қўйилди. Кўпчилик ишчилар белгиланган нормани бажармайдилар, меҳнат унуми ниҳоятда паст.

Бунинг сабаби яна шундан иборат бўлдики, партия ташкилоти қурувчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтиришга, социалистик мусобақани йўлга қўйишга кам э'тибор бермоқда. Бошқарма бошлиғи ўртоқ Ивасенкодан ишни тўғри ташкил этиш ва мавжуд техникадан тўлиқ фойдаланишни та'минлашни етарли талаб этмаётир.

Шунингдек, 7-нчи қурилиш-монтаж бошқармасида ҳам шу аҳволни кўрамиз. Бу ерда техникадан жуда ёмон фойдаланилмоқда. Мавжуд 7 бульдозернинг фақат 3—4 таси ишлаб, қолгани кўпинча бекор туради. Натижада ер қазиш бўйича белгиланган топшириқ тўла бажарилмаётир.

Кўпчилик қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари қурилишларнинг муддатини қисқартириш, қурилаётган об'ектларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш масаласига етарли э'тибор бермаётирлар. Умумий қиммати 6 миллион сўмдан ортиқ бўлган Гидростройнинг Навоий кўчасидаги ма'мурий биноси қурилабошлаганига ўн йил бўлди. Лекин қурилишни битказиш учун яна жуда кўп вақт талаб қилинади. Бу ерда фақат 4 миллион 388 минг сўм миқдоридаги қурилиш ишлари бажарилган, холос. Қурилишни қўриқлаш учун банд бўлган кишиларга тўланган маблағ ҳозирнинг ўзидаёқ 150 минг сўмни ташкил этади.

Шунингдек, проект қиммати 18 миллион сўмни ташкил қилган газета-журнал комбинати қурилиши ҳам жуда секинлик блан бормоқда. Ма'лумки, бу бинонинг қурилиши 1950 йилда бошланган бўлишига қарамай, шу кунгача фақат 9 миллион 893 минг сўмлик қурилиш ишлари бажарилган. Қурилишнинг заказчиси бўлган Узбекистон ССР Маданият министрлиги (министр ўртоқ Қўчқоров) ва уни бажарувчи 32-нчи қурилиш тресети (бошқарувчиси ўртоқ Полетаев) қурилишни тезлаштириш учун ҳаракат қилмаётирлар. Бу эса ўз навбатида об'ектнинг қимматини оширишга сабаб бўлмоқда.

Ўтган йили «Средазгидроэнергострой», «Средазпродстрой» ва «Узбекгидрострой» трестлари ҳам қурилиш-монтаж ишлари планини бажармадилар. Бу шунинг оқибатида юз бердики, трестларнинг раҳбарлари ўз қарамоғларидаги қурилиш ташкилотларига етарли раҳбарлик қилмадилар, қурилишда индустриал методларнинг жорий қилинишини ва мавжуд механизмлардан тўла фойдаланишни, илғор қурувчиларнинг тажрибасини оммалаштиришни яхши йўлга қўймадилар. Малакали ишчи кадрлар тайёрлашга кам э'тибор берилди. Трестларнинг партия ташкилотлари эса аппаратнинг ишига чуқур аралашмадилар, мавжуд камчиликларга ўз вақтида барҳам бериш юзасидан зарур чоралар кўрмадилар.

Айрим қурилиш ташкилотларининг бошланғич партия ташкилотлари тоза қуриб тамомланмаган биноларнинг фойдаланишга топширилиши каби нотўғри ҳолга йўл қўймоқдалар. Бунга 7-нчи қурилиш-монтаж бошқармасини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Ўқчи кўчасидаги уй-жой биноси фойдаланишга топширилгандан буён бир йилдан ортиқ вақт ўтди. Лекин шунга қарамай у ерда ҳозиргача электр линиялари ўтказилмаган, айрим квартиралар эса ҳозирданоқ капитал ремонт талаб қиладиган ҳолга келиб қолган. Шу нарса ажабланарлики, проектлаш ташкилоти бу бино учун проект тузган вақтда унга электр линияси ўтказишни назарда тутмаган.

Район партия комитети район партия конференцияси қарорларини амалга ошириш учун курашиб, қурилиш ишлари сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш, оғир иш процессларини механизациялаш, қурилиш новаторларининг тажрибасини оммалаштириш ва қурилишларда илғор иш методларини кенг жорий қилиш масалаларига тобора катта э'тибор бермоқда.

Шубҳа йўқки, район партия ташкилоти қурувчилар ўртасида КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб, тез, арзон ва сифатли қуриш, қурилишларда индустриал методларни кенг жорий қилиш учун барча зарур чораларни кўражак.

Политехника та'лимини амалга ошириш йўлида

Ҳозир давом этаётган ўқув йилида умумий та'лим мактаблари политехника та'лимини амалга ошириш соҳасида олға томон катта қадам қўйди, янги ўқув планлари ва давлат программалари асосида дарс машғулотларини ўтказишга кўчди. Янги давлат программалари ҳаётий аҳамиятга эга бўлмаган материаллардан анча халос этилди, уларда ўқувчиларга берилаётган назарий билимларни социалистик қурилиш практикаси блан маҳкам боғлаш кўзда тутилди.

Ўқув йилининг бошида мактабда катта тайёргарлик блан педагогика советининг мажлиси ўтказилди. Педагогика советида «Янги ўқув планлари ва программалари бўйича машғулотларни ўтказишга кўчиш муносабати блан мактаб педагоглар коллективининг вазифалари» деган темадаги масала кенг муҳокама қилинди. Педагогика советининг қарорига мувофиқ ҳарбир ўқитувчи ўзининг ярим йил учун тузган ўқув-тематик планларини қайта кўриб чиқди ва янги талаблар асосида қайта қурди. Сўнгра политехника та'лими юзасидан тадбирлар белгилаб, махсус план тузди ва уни мактабнинг илмий бўлим мудирига топширди. Барча планлар тўплангач, улар атрофлича ўрганилиб, умумлаштирилди ва тасдиқланди.

Биз ўқитувчилар иши устидан назорат ўрнатиб, улар томонидан ўқувчиларга берилаётган билим савиясини ва қандай ўзлаштирилаётганини доимий равишда кузатиб бордик, натижада ҳарбир дарснинг социалистик қурилиш практикаси блан боғланишига эришдик.

Машғулотларни янги ўқув планлари ва программалари бўйича ўтказишга кўчиш муносабати блан ўқитувчилар олдига қўйилган юксак талаблар уларни ортиқча кенгаш ва мажлислардан халос этишни, ўз устида самарали ишлаши, дарс машғулотларига пухта тайёрланиши учун зарур вақт қолдиришни асосий масалалардан бири қилиб қўйди. Шунга кўра, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва касаба союзлар Марказий Комитетининг циркуляр хатига амал қилинган ҳолда синф раҳбарларининг кенгаши ва мажлиси анча қисқартирилди, асосий э'тибор бундай кенгаш ва мажлисларнинг сонига эмас, балки сифатига қаратилди, уларнинг ярим йилга мўлжалланган тематикаси олдиндан белгилаб қўйилди, докладчилар тайинланди, докладга тайёрланишда ўқитувчиларга амалий ёрдамлар кўрсатилди.

Ўқитувчилар малакасини ошириш ҳақидаги масала янгича тус олди. Кўпчилик ўқитувчи партия маорифи бўйича алоҳида план тузиб, шу план асосида шуғулланадиган, консультациядан фойдаланадиган бўлиб қолди. Ҳар ҳафтада сиёсий информация ўтказиш, метод бирлашмалари йиғилишида ўқитувчиларнинг бир-бирларининг дарсларига қатнашиш натижаларини, контроль ёзма ишларни, шунингдек, назарий ва методик масалаларни муҳокама қилиш йўлга қўйилди. Ишда изчилликни та'минлаш мақсадида юқори синфларда дарс берувчи она тили ва математика ўқитувчиларининг бошланғич синф ўқитувчилари учун семинарини ўтказиш соҳасида ўтган ўқув йилида бошланган иш давом эттирилди.

Янги шароитда ҳарбир ўқитувчининг ва умуман педагоглар коллективининг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Бу ерда шуни айтиш керакки, юксак онгли интизомни ма'мурий йўл блан ўрнатиб бўлмайди, унга умум жамоатчилик та'сири орқалигина эришиш мумкин. Биз ана шуни назарда тутиб, мактабда ҳар ойда бир марта очиқ партия йиғилиши ёки ишлабчиқариш кенгаши ўтказамиз, унда меҳнат интизоми масалаларини муҳокама қиламиз. Ишни бу хилда уюштириш педагогика советларини камроқ ўтказиш: уларни педагогик фикрлар марказига айлантириш имконини берди.

Мактабимизнинг кўпгина ўқитувчилари ўқув йилининг ўтган икки чораги мобайнида мустақил равишда бирқанча ишлар қилдилар. Математика, химия, физика, биология, чизмакашлик фанларини ўқитиш ишлари ҳаёт блан маҳкам боғлиқ ҳолда, ўқувчиларни ҳозирги замон фани ва техникасининг энг янги ютуқлари блан таништириш асосида олиб борилди. Бунда программаларда кўзда тутилган илмий кинофильмларни системали равишда кўрсатиб бориш катта ёрдам берди, практик ва лаборатория ишлари тўла бажарилди. Арифметика, география, табиёт фанларини ўқитишда жойларда кузатиш ва амалий ишлар ўтказишга алоҳида аҳамият берилди. Масалан, 9-нчи синф ўқувчилари геометрия ва 5-нчи синф ўқувчилари география фани бўйича мактаб ҳузуридаги ўқув-тажриба участкаси майдонини кўз блан ўлчаб, суратга олдилар.

Бундан ташқари, 5—6-нчи синф ўқувчиларининг кучи блан тут дарахтлари ўтказиш учун замин ҳозирланди. Мактаб ҳузуридаги ўқув-тажриба участкасига 150 туп тут дарахти ўтказилди. 5-нчи синф ўқувчилари гипсдан ер шарининг моделини, 8-нчи синф ўқувчилари «Саноат маркази» темасида альбом, 6-нчи синф ўқувчилари биологиядан «Мевали ўсимликларнинг мичуринча сортини яратиш» темаси ўтилаётганда ана шундай ўсимликларнинг нусхаларини, 7-нчи синф ўқувчилари пластилиндан ҳайвонларнинг бош миясини тайёрладилар. 6-нчи синф ўқувчилари водоканалга, 7, 8 ва 10-нчи синф ўқувчилари «Ўзбексельмаш» заводига экскурсияга бордилар. Улар водопровод тормоқларининг тузилиши, станоклар иши, электросварка ва аккумляторларни зарядлаш процесслари блан атрофлича танишдилар.

Политехника та'лимини амалга оширишда 1—4-нчи синфлардаги қўл меҳнати дарслари, 5—6-нчи синф ўқувчиларининг устахоналарда бажарадиган ишлари, 8—10-нчи синфларда ўтказиладиган практикумлар муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун бунга жиддий э'тибор берилди, барча машғулотлар системали равишда қат'ий давлат программалари асосида олиб борилди. 1955—1956 ўқув йилининг биринчи чораги охирида мактабда ҳисобот виставкаси уюштирилди, унда 1—6-нчи синф ўқувчиларининг ишлари намойиш қилиб кўрсатилди. Худди ўтган йиллардаги каби «Ўзбексельмаш» заводининг клубида дурадгорлик, слесарьлик, радио тўгараклари ишлаб турди, бу тўгаракларнинг машғулотларига 100 га яқин ўқувчи тортилди.

Ўқитувчилар коллективи томонидан ўтказилган бундай тадбирлар ижобий натижалар берди. 105-нчи мактаб ўқув йилининг биринчи ярмини ўтган йиллардагига нисбатан анча яхши кўрсаткичлар блан якунлади.

Броқ ишимизда бундай катта муваффақиятлар блан бирқаторда жиддий камчиликлар ҳам бор. Буни 1098 ўқувчидан 152 ўқувчининг ба'зи фанлардан ўзлаштираолмаганлигининг ўзиёқ яққол кўрсатиб турипти. Бунинг сабаби шундаки, ҳарбир ўқувчи блан алоҳида-алоҳида ишлаш ҳалигача яхши йўлга қўйилмаган, бир қатор синф раҳбарларининг иши ҳозирги юксак талабларга жавоб бермайди, комсомол ташкилоти ўқувчиларни онгли интизом руҳида тарбиялаш соҳасида актив фаолият кўрсатмаётир.

Буларнинг ҳаммаси биздан ўқув йилининг иккинчи ярмида ҳарқачонгидан кўра самаралироқ ишлашни, политехника та'лими муваффақиятини тўла та'минлаш учун курашни янада кучайтиришни талаб этади. Аммо бу фақат мактаб директорлари, илмий бўлим мудирлари ва ўқитувчиларнинггина иши эмас, шу блан бирга шаҳар ва район халқ маорифи бўлимларининг, Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг, маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг ҳам жонажон ишидир. Шундай бўлишига қарамай, раҳбар органлар мактабларга бу соҳада етарли ёрдам кўрсатмаётирлар.

Мавжуд камчиликларга узил-кесил барҳам бермоқ учун бизнингча, биринчидан, мактаб директорларининг ишини янги шароитда қайта қуриш мақсадида улар учун бирқатор назарий ва практик машғулотлар ўтказиш керак, иккинчидан, мактабларни политехнизациялаш бўйича фақат физика ва биология ўқитувчилари учун эмас, балки бошқа фан ўқитувчилари учун ҳам семинар машғулотлари уюштириш лозим. Учинчидан, политехника та'лимининг муваффақиятини та'минламоқ учун мактабларда мустаҳкам материал база вужудга келтириш масаласини узил-кесил ҳал этиш, устахоналар очиш (ҳолбуки бундай устахоналар кўпчилик мактабларда йўқ), мактабларни практикумларни ўтказиш учун корхоналарга бириктиб қўйиш блан чекланмай, улардаги кабинетларни жиҳозлаш, реактивлар, химикатлар, физкультура асбоб-ускуналари, музыка асбоблари блан та'минлаш зарур.

Шубҳа йўқки, биз маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг, оталиқ корхоналарининг, халқ маорифи органларининг яқиндан ёрдамида политехника та'лимини амалга ошириш йўлида рўй бериб келинаётган камчиликларни тезда тугатамиз, ўқув йилининг иккинчи ярмида бу соҳада янги муваффақиятларни қўлга киритамиз.

С. ЭШОНОВ,
Тошкент шаҳар, Киров районидаги 105-нчи ўрта мактабнинг директори.

Пахтакорлар мўл ҳосил учун курашда

ЎРТАСАРОЙ (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Райондаги Жданов номли колхоз пахтакорлари ўтган йили 520 гектар ерда янги, прогрессив метод асосида ғўза ўстириб, гектаридан 21,1 центнердан ҳосил топширдилар. Айниқса колхознинг ўртоқ Маҳкам Сиддиқов бошлиқ бригада а'золари ўзларининг фидокорона меҳнатлари туфайли пахтадан мўл ҳосил етиштиришда юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бригада гектаридан 36 центнерга етказиб ҳосил йиғиб олди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгашининг қатнашчиларидан юборилган мактубдан илҳомланган колхозчилар барча пахта майдонларини минерал ва маҳаллий ўғитлар блан ўғитлаб, сифатли ҳайдовдан чиқардилар. Ҳозир улар мактубда кўрсатилган вазифаларни шараф блан бажариш учун мавжуд имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланмоқдалар.

Бу йил колхоз а'золари пахта етиштиришда илғорларнинг тажрибаларидан ва илғор агротехника фани кўрсатмаларидан дадиллик блан фойдаланиб, мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан она-Ватанимизга 25 центнердан ҳосил етказиб бериш учун социалистик мусобақани ҳарқачонгидан ҳам қизитиб юбордилар. Ана шу мақсадда далаларга кўплаб минерал ва маҳаллий ўғит ташиб чиқарилмоқда. Ариқ ва зовурларни тозалаш ишлари қизиб кетди.

Ҳозир колхоз а'золари партиямиз XX с'ездини барча дала ишларини сифатли туғаллаш блан кутиб олиш учун ғайратларига-ғайрат қўшиб, фидокорлик блан меҳнат қилмоқдалар.

Суратда: Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз сутчилик фермасининг сут соғувчиси ўртоқ **У. Жўраева** (чапда) ўз боқимидаги сигирларга силос бермоқда. Сут соғувчилардан **С. Гайт ва Х. Исломова** ўртоқлар бугун сигирлардан қанчадан сут олинганлигини текшириб кўрмоқдалар.
В. Салов фотоси.

„Куч — билимдадир"

Тошкент шаҳар Октябрь район партия комитети сўнгги йилларда меҳнаткашлар ўртасида табиий-илмий, илмий-атеистик пропаганда ишларини кучайтириб юборди. Яқинда генерал Собир Раҳимов номидаги паркнинг «Ҳурматли кексалар» клубида «Куч—билимдадир» деган темада кеча ўтказилди. Район партия комитети томонидан уюштирилган бу кечада «Куч—билимдадир» деган фото-газета ҳамда бирқанча темаларда кўчма виставкалар ташкил этилди.

Кечада район меҳнаткашлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва шаҳар олий ўқув юртларининг олимлари, мактаб ўқитувчилари ва ҳурматли кексалар иштирок этдилар.

Биринчи бўлиб Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси, философия фанлари доктори, профессор И. М. Мўминов «Маркача-ленинча фаннинг ғолибона кучи» темасида лекция ўқиди. «Инсон қандай қилиб табиат кучларини ўзига бўйсундирабошлади» деган темада физика-математика фанлари доктори, профессор У. О. Орипов суҳбат ўтказди. Суҳбат вақтида физика ва химиядан турли тажрибалар кўрсатилди. Химия фанлари доктори, профессор Х. У. Усмоновнинг химиявий ҳодисалар ҳақидаги лекцияси кеча қатнашчиларини ғоятда қизиқтирди. «СССР да техника тараққиёти» деган темада техника фанлари доктори, профессор Х. Ф. Фозилов доклад қилди.

Саволларга берилган жавоблар айниқса қизиқарли ўтди. Суҳбатлар вақтида «Техникада қуёш энергиясидан қандай фойдаланиш мумкин?», «Нега иссиқ булоқлар шифоли бўлади?», «Фойдали қазилмалар қандай вужудга келади?» сингари бирқанча саволлар берилди.

Кеча охирида илмий-оммабоп фильм кўрсатилди.

Сут-товар фермаси юксалмоқда

Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг сут-товар фермаси жойлашган кенг қўрғон. Бир томонда янги типда қурилган иккита молхона қад кўтариб турипти. Ундан бироз нарироқда атрофи ғов блан ўралган бостирмали молхоналар кўзга ташланади. Ариқнинг у бетида эса катта-катта беда ғарамлари уюлиб ётипти. Қўрғоннинг ўрта қисмида хашак ва силос қирқаётган агрегатларнинг гуруллаши эшитилиб турипти.

Колхоз раиси ўртоқ Ғуломмаҳмуд Абдуллаев хўжаликни ҳартарафлама ривожлантириш ҳақида кўп ўйлайди, илғорларнинг тажрибаларини дадиллик блан қўлланиш юқори кўрсаткичларга эришишнинг гарови эканлигини яхши билади. Бу, колхоз а'золарининг йилдан-йилга кўп даромад олишларини та'минламоқда.

Колхознинг чорвачилик маҳсулоти бир йилнинг ўзида жуда ўсиб кетди.

1954 йилда ҳарбир сигирдан 1914 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, 1955 йилда 2532 килограммдан сут соғиб олинди.

— Бу кўрсаткичлар, — дейди ўртоқ Абдуллаев, — бизни ҳали қаноатлантирмайди, биз бундан ҳам кўп сут соғиб олишимиз мумкин.

У, чўнтагидан ёндафтарчасини олиб, шошмасдан варақлайбошлайди ва қизиқ рақамларни келтиради. 1954 йил октябрь ойида фермада 12 минг килограмм сут соғиб олинган эди. 1955 йил октябрида эса 31 минг килограмм, 1954 йил ноябрида 12700 килограмм бўлса, 1955 йил ноябрида 39 минг килограммга етказиб сут маҳсулоти олинди.

— Биз ўз тажрибаларимиздан биламизки, — дейди ўртоқ Абдуллаев, — сигирлар тўйдириб боқилса, бир суткада фермамиз бўйича 200—250 килограммга етказиб сут соғиб олишимиз мумкин. Шуни ҳам айтиш керакки, агар қишда сигирлар яхшилаб боқилмаса, ёзда кўп сут соғиб олиш қийин бўлади.

Колхозда бу йил маккажўхори поясидан 1000 тоннадан ортиқроқ, маккажўхори сўтасидан эса 111 тонна силос бостирилди. 900 тонна илдизмева, 1700 тонна беда жамғарилди.

Шунингдек 1955 йилда молларга озуқа бўладиган экинлардан мўл ҳосил етиштиришга алоҳида аҳамият берилди. Натижада ҳар гектаридан 90 центнердан беда, ҳар гектар маккажўхоридан 350 центнердан ошириб кўк поя, 400 центнердан илдизмевали озуқалар олинди.

Колхоз чорвадорлари 1956 йилда тайёрланадиган ем-хашак базасига ҳозирдан бошлаб мустаҳкам замин яратмоқдалар. Маккажўхори майдони анча кенгаяди. Янгидан ташкил қилинган боғларга, қовун-тарвуз экинлари ораларига ҳам маккажўхори экиш кўзда тутилмоқда.

Колхоз ўтган йили чорвачиликдан олинган даромадни 1 миллион сўмга оширди. Давлатга 1954 йилдагига нисбатан гўшт топшириш икки ҳисса ортди.

Юқорида келтирилган фактлар шуни кўрсатадики, колхозда чорвачилик хўжалиги тобора мустаҳкамланиб, ўсиб бормоқда, чунки колхознинг оддий сут соғувчисидан тортиб то колхоз раисигача бир мақсад йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Илғор сут соғувчи ўртоқ Бўриниса Исҳоқова ўзига бириктилган 15 бош сигирнинг ҳарбиридан 3200 килограммга етказиб сут соғиб олди. У, 732 меҳнат куни ишлади. Исҳоқова пландан ташқари 6743 килограмм сут соғиб олгани учун қўшимча равишда 2000 килограмм сут мукофоти олди.

Шуни бемалол айтиш мумкинки, бу колхоз яқин кунларда сут, гўшт ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштирадиган ҳақиқий фабрикага айланади.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларига амал қилган колхоз чорвадорлари чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш йўлида юқори кўрсаткичларга эришдилар, я'ни бир йилнинг ўзида 1960 йилда бериладиган маҳсулотни олиш даражасига етиб олдилар.

Колхоз чорвадорлари келгуси йилда ҳам чорва маҳсулотлари тайёрлаш планини ошириб бажариш учун шу вақтдан бошлаб мустаҳкам замин ҳозирлаш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

А. ЯНУШКЕВИЧ.

Социализм йўлидан

(Албаниянинг Халқ Республикаси деб э'лон қилинганига 10 йил тўлиши муносабати блан)

Албания бундан ўн йил илгари, 1946 йил 11 январьда Халқ Республикаси деб э'лон қилинди. Албан халқининг кўпдан буён қилиб келган орзуси рўёбга чиқди: албан халқи ўзининг кўпасрлик тарихида биринчи мартаба ўз тақдирига ва ўз мамлакатига эга бўлди.

Албания меҳнаткашлари коммунистлар раҳбарлигида миллий озодлик кураши ва халқ революциясида ғалаба қозондилар. Қўлга киритилган ана шу ғалаба натижасида Албания халқ-демократик давлати ташкил қилинди.

1939 йилдаёқ, фашистлар Италияси Албанияни босиб олганидан сўнг, эрксевар албан халқи ўз ватанини озод қилиш учун курашга отланган эди. Гитлерчилар Германияси Совет Иттифоқига ҳужум қилганидан сўнг албан халқининг озодлик уруши янада кенг қулоч ёйди. Албания Коммунистик партиясининг чақириғига биноан минглабча ишчилар, деҳқонлар, ҳунармандлар тоғларга чиқиб кетдилар ва у ерларда партизан отрядларини туздилар. Кейинчалик бу отрядлардан Албания Халқ озодлик армияси ўсиб чиқди.

Албан халқи олиб борган адолатли озодлик уруши тўла муваффақият блан тамомланди. Совет қўшинлари Болқонда гитлерчи армияларни тор-мор қилганликлари туфайли албан ватанпарварлари босқинчи фашист отрядларини ўз мамлакатидан ташқарига улоқтириб ташладилар. 1944 йил 17 ноябрьда ғолиб халқ қўшинлари Тиранага кириб бордилар. 29 ноябрьда эса албан ерининг сўнгги қаричи босқинчилардан тозаланди.

Мамлакатдаги бутун ҳокимият халқ қўлига ўтди. Озодлик кураши жараёнидаёқ тузилган ўртоқ Анвар Хўжа бошчилигидаги халқ ҳукумати демократик ва социалистик қайтақуришнинг кенгайтирилган программасини тезлик блан амалга оширишга киришди.

Мамлакатда фашизмнинг қолдиқлари тор-мор келтирилди. Махсус тузилган халқ судлари ҳарбий жиноятчиларни ҳамда босқинчиларга ҳамкорлик қилган кишиларни қаттиқ жазолади. Фашист қонунлари бекор қилинди. Албан меҳнаткашлари чинакам озодликка ва барча демократик ҳуқуқларга эга бўлдилар. Илгарилари улар бундай ҳуқуқларга эга эмас эдилар. Кейинчалик халқ ҳукумати Коммунистик партиянинг ташаббуси блан ер реформасини ўтказди ҳамда саноатни, банкларни ва транспортни национализация қилди.

Албаниянинг Халқ Республикаси деб э'лон қилинганлиги янги ҳокимиятнинг муҳим тадбирларидан бири бўлди. Халқ вакиллари мамлакатдан қочиб кетган король Аҳмад Зоғнинг мамлакатга қайтиб келишини ман' қилиш тўғрисида уруш давридаёқ қарор қабул қилган эдилар. Броқ ўша вақтда монархия ҳали бекор қилинмаган эди. Албан халқи 1946 йил январида Халқ Республикасини э'лон қилиш блан реакцион монархия тузумига бутунлай барҳам берди.

1946 йил 14 мартда Албания Халқ Республикасининг янги, чинакам демократик конституцияси қабул қилинди. Бу конституцияда халқ қўлга киритган ғалабалар қонуний равишда мустаҳкамлангандир.

Халқ ҳокимияти йилларида мамлакат сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётининг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришилди.

Ўтмишда Албания қолоқ, типик аграр мамлакат эди. Саноат бошланғич ҳолатда эди. Мамлакатда четэл капитали, асосан Италия капитали ҳукмрон эди. Аҳмад Зоғ бошчилигидаги ҳукмрон тўданинг сотқинчиликдан иборат сиёсати натижасида Албания Италиянинг ҳарбий ҳужумидан илгариёқ, 1939 йил апрелида фашистлар Италиясининг хомаш'ё етказиб берувчи мустамлакасига айланган эди.

Албан меҳнаткашлари ўз елкаларига миниб олган четэл ва маҳаллий золимларни улоқтириб ташлаганларидан сўнг, мамлакат экономикаси тез ривожланиш учун барча зарур шароитларга эга бўлди. Албания халқ хўжалигига уруш ва оккупация етказган зарарлар Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатларининг беғараз ёрдами натижасида қисқа муддатларда тугатилди.

Бу вазифа муваффақиятли равишда амалга оширилгач, Албания меҳнат партияси (1948 йилда Албания Коммунистик партияси Албания меҳнат партияси деб ўзгартирилган) социалистик индустриаллаштириш тўғрисидаги марксча-ленинча та'лимотга амал қилганч ҳолда, ватан саноатини вужудга келтириш йўлидан борди. Қисқа муддат ичида Албания саноат тараққиёти йўлида катта сакраш қилди. Жуда кўп фабрикалар, заводлар, шахталар, ҳозирги замон техникаси блан қуролланган электр станциялари қурилди. Булар орасида Сталин номли тўқимачилик комбинати, Анвар Хўжа номидаги металл ишлабчиқариш заводи, цемент, қанд, пахта ва шоли тозалаш заводлари, хром кони, пойафзал ҳамда мебель фабрикалари ва бошқа корхоналар бор.

Буржуазия ўзи ҳукмронлик қилган бутун давр мобайнида Албанияда атиги 70 та кичик корхона қурган, холос. Халқ ҳокимияти даврида эса 140 саноат корхонаси, шу жумладан бирнеча йирик саноат корхоналари қурилди ва ишга туширилди. 1955 йил охирига келиб саноат ишлабчиқариши урушдан аввалги даражадан 12 мартадан зиёд ортди.

Индустриаллаштириш сиёсатининг муваффақиятли равишда амалга оширилганлиги натижасида эндиликда ватан саноати аҳолини ва мамлакат халқ хўжалигини кўпгина буюмлар блан (илгарилари бундай буюмлар четэлдан келтирилар эди), шу жумладан плуглар, бороналар ва бошқа қишлоқ хўжалик асбоблари, газламалар, қанд, цемент ва шунинг кабилар блан та'минламоқда. Агар урушгача албан саноати 88 хил маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир 600 хилга яқин саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилаётир.

Албан халқи мамлакатни электрлаштиришда жиддий муваффақиятларга эришди. Урушга қадар Албанияда умумий қудрати 3,2 минг киловатт бўлган 13 та кичик электр станцияси бор эди. Фақат аҳоли яшайдиган бирнечта йирикроқ пунктларгина электр чироқлари блан ёритилар эди. Мамлакат озод қилингач, 70 дан ортиқ электр станцияси қурилди, электр қуввати ишлабчиқариш 40 марта ошди.

Мамлакат қишлоқ хўжалигида муҳим ўзгаришлар бўлиб ўтди. Экин майдонлари урушдан аввалги даражага таққослаганда 70 процентга кўпайди, шу жумладан ғалла майдонлари 38 процент кўп бўлди. Халқ ҳокимияти даврида техника экинларини ўстириш жуда ривожланиб кетди. Техника экинлари етиштириладиган майдон 12 марта кўпайди. Пахта, тамаки, қанд лавлаги, шоли ва бошқа экинларни экиш анча кенгайтирилди. Ғалла, пахта, тамакидан олинадиган умумий ҳосил ошди.

Албания меҳнат партиясининг ташаббуси блан мамлакатда йирик агротехника тадбирлари ўтказилди, 5000 километр узунликдаги қуритиш канали ва 2100 километрли суғориш канали қуриб битказилди.

Халқ ҳокимияти помешчик ер эгалигини йўқ қилди ва помешчиклар қўлидаги ерларни меҳнаткаш деҳқонларга олиб берди. Ер реформаси ер тақсимотидаги адолатсизликка чек қўйган бўлса ҳам, броқ деҳқон хўжалигининг майда товар характерини йўқотаолмади. Тарихий тажриба шунга ўргатадики, якка меҳнаткаш деҳқон хўжаликларини механизациялашган йирик коллектив ишлабчиқариш изига солиш йўли орқали қишлоқни социалистик асосда қайтақуриш базасидагина қишлоқ хўжалигидаги қолоқликни тугатиш, унинг товар маҳсулдорлигини ошириш, шунингдек меҳнаткаш деҳқонларнинг моддий ва маданий даражасини оғишмай юксалтириб бориш мумкин. Шунга амал қилган Албания меҳнат партияси қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперациясини ташкил қилишга киришди.

Албания ҳукумати 21 та машина-трактор станцияси қурди. Қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришида машиналарни қўллаш ишлабчиқаришни кооперация асосида бирлаштиришни ривожлантиришга ёрдам берди. Шу блан бирга, қишлоқда ишчилар синфининг раҳбарлик роли ва та'сири ортиб борди. Шаҳарлардан юборилган ва маҳаллий қишлоқ ёшларидан етиштирилган тракторчилар, комбайнчилар, механиклар ишчилар синфининг янги отрядини ташкил қилдилар. Бу отряд қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайтақуришда ва деҳқонларни социализм руҳида тарбиялашда борган сари муҳим роль ўйнамоқда.

Ҳозирги вақтда Албанияда 242 қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативи мавжуд. Бу кооперативларда ишлабчиқариш воситаларини умумийлаштиришнинг ва даромад тақсимотининг социалистик принципи ҳукмронлик қилмоқда. Бундан ташқари, 200 га яқин қишлоқ хўжалик коллективи бўлиб, уларда дала ишлари биргаликда олиб борилади. Шунингдек, қишлоқларда 21 давлат хўжалиги ҳам ташкил этилган.

Албан халқи ўз мамлакатида социализмнинг иқтисодий асосларини қуришда жуда кўп муваффақиятларни қўлга киритди. Социалистик сектор Албания экономикасида ҳукмрон сектор бўлиб қолди. Давлат ва кооперация саноати 1954 йилдаёқ мамлакатда ишлаб чиқарилган барча саноат маҳсулотининг деярли 100 процентини берди. Транспорт, банклар ва ташқи савдо бутунича давлат қўлидадир. Товар обортининг 80 процентдан кўпроғини давлат ва кооператив савдо ташкилотлари беради. Мамлакатдаги барча экин майдонларининг 18 процентини социалистик сектор ташкил этади.

Узоқ йиллар давомида чет мамлакатлар ўтказиб келган зулм натижасида Албания маданий ривожланиш соҳасида Европадаги бошқа мамлакатлардан жуда орқада қолиб кетди. Албания аҳолисининг 83 процентга яқини саводсиз эди. Мамлакатда биронта ҳам олий ўқув юрти, театр, музей йўқ эди. 1938 йилда Албанияда фақат 11 та еттийиллик ва ўрта мактаб бор эди.

Мамлакат озод қилингач, шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданият тез юксалабошлади. 40 ёшгача бўлган кишилар ўртасида саводсизлик деярли тамоман тугатилди. Болаларга тўртйиллик та'лим, айрим шаҳарларда эса еттийиллик та'лим бериш мажбурий қилиб қўйилган. Еттийиллик ва ўрта мактаблар сони 344 га етди, бошланғич мактаблар эса уч мартадан зиёд кўпайди. Ҳозирги вақтда Албанияда 6 олий ўқув юрти ва 13 техникум ишлаб турибди. 1.100 дан ортиқ албан инженерлари, врачлари ва бошқа мутахассислар СССРда ва халқ демократияси мамлакатларида ма'лумот олдилар. Улар ўз ватанига қайтиб бориб, халқ бахт-саодати йўлида муваффақият блан меҳнат қилмоқдалар. Тиранада бўлажак Фанлар академиясининг асоси — Фанлар институти ташкил қилинди. Мамлакат янги маданий муассасалар блан бойиди: 11 музей, 6 театр, жуда кўп кутубхоналар, киностудия очилди. Китоб, газета ва бошқа нашриётлар тиражи беқиёс кўпайди; фақат вақтли матбуот умумий тиражининг ўзигина урушдан аввалги даражадан 6 марта кўпайди.

Меҳнаткашларнинг моддий ҳаёт шароитлари халқ тузуми даврида анча яхшиланди. Урушдан сўнгги йилларда кенг исте'мол молларининг нархи уч марта камайтирилди, халқ исте'мол қиладиган товарлар сони ортиб ва ассортименти кўпайиб бормоқда.

Албания Халқ Республикаси ҳукумати тинчликни ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш сиёсатини изчиллик блан амалга оширмоқда. У, Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг халқаро муносабатларни яхшилашга ҳамда умумий хавфсизликни та'минлашга қаратилган барча тадбирларини қизғин ва актив равишда қўллаб-қувватламоқда.

Албания меҳнаткашлари Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган тарихий сафарларини самимий табрикладилар. Бу сафар тинчликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган жуда катта ҳисса бўлди.

Албания ҳукумати ўз ташқи сиёсатида Албания Халқ Республикаси ҳуқуқлари ва суверенитетини ҳурмат қилишга тайёр турган барча мамлакатлар блан дўстона муносабатлар ўрнатишга интилиш сиёсатига амал қилиб келмоқда. Жумладан, кейинги вақтларда Албания-Югославия муносабатларини нормал ҳолга келтиришда катта прогрессга эришилди. Албания Германия блан уруш ҳолатини расмий равишда бекор қилди. Қўшни Греция блан муносабатларни яхшилаш йўлидаги интилишлар давом этаётир.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Албания Халқ Республикасини ана шу халқаро ташкилотга қабул қилиш тўғрисидаги қарорини албан халқи зўр мамнуният блан кутиб олди. Албаниянинг БМТ ишларида қатнашуви республиканинг халқаро аҳволини мустаҳкамлайди ҳамда унинг бошқа мамлакатлар блан алоқасини кенгайтиришга ёрдам беради.

* * *

Албания Халқ Республикаси э'лон қилинганлигининг ўнйиллиги биринчи албан бешйиллигининг (1951—1955 йиллар) муваффақият блан тугалланган кунларига тўғри келади. Республика биринчи бешйилликда хўжалик қурилишининг барча соҳаларида, халқ моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишда ажойиб натижаларга эришди. Албан меҳнаткашлари ана шу ютуқлар асосида янги 1956 йилда ўз мамлакати экономикаси ва маданиятини ривожлантириш иккинчи бешйиллик планини амалга оширишга киришадилар. Албан халқи демократик мамлакатларнинг дўстона ёрдамига таянгани ҳолда, ўз жонажон Меҳнат партиясининг синалган раҳбарлиги остида социалистик жамият қуриш йўлидан оғишмай олға қараб бормоқда. Совет Иттифоқи халқлари Албаниянинг Халқ Республикаси деб э'лон қилинганига ўн йил тўлган кунда қардош албан халқига ана шу шонли йўлда янги муваффақиятлар тилайдилар.

М. ПОЗОЛОТИН.

СОВЕТ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЛИБЕРИЯДА БЎЛИШИ

НЬЮ-ЙОРК, 9 январь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Монровиядан (Либерия) берган хабарида айтилишича, 7 январьда совет ҳукумат делегацияси томонидан Либерия президенти Табмэн жаноблари шарафига ўтказилган қабул маросимида делегация раҳбари — СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков баёнот ўқиб берган ва бу баёнотда Либерия халқига делегацияни меҳмондўстлик блан ва дўстона кутиб олганлиги учун ташаккур билдирган. Шу блан бирга, А. П. Волков СССР Либерия блан дўстона муносабатларда бўлишни истайди, деб ҳам айтган.

А. П. Волков Либерия президентига Либерия парламент делегациясини СССРга юбориш тўғрисида таклифнома топширган.

Либерия президенти Табмэн жаноблари жавоб нутқи сўзлаган.

Ҳиндистон илмий конгрессининг 43-нчи сессияси ўз ишини тамомлади

ДЕҲЛИ, 9 январь. (ТАСС). Ҳиндистон информацион бюроси билдиради: 8 январьда Аграда Ҳиндистон илмий конгрессининг 43-нчи сессияси тамом бўлди. Сессияда Ҳиндистонда ёқилғи, ерларни чегаралаш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда заҳарли моддалар ишлатиш проблемалари муҳокама қилинди. Сессияда кўзга кўринган олимлар доклад қилдилар.

Илмий конгресс президенти вазифасидан бўшаб кетаётган доктор Кришнан мухбирларга сессиянинг жуда муваффақиятли ўтганлигини айтди. У, Совет Иттифоқининг делегатлари Ҳиндистонга ҳамма йўллар блан ёрдам беришга, шунингдек илмий соҳада ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини билдирдилар, деб илова қилди.

Доктор Кришнан, Ҳиндистон илмий конгресси ҳамма илмий тадқиқот ишларида инглиз тилини аста-секин ҳинди тили блан алмаштиришга қарор қилди, деди.

Доктор Кришнан илмий конгресс ҳинд олимларининг бошқа мамлакатларга боришини кўзда тутган планни ҳукуматга тақдим этганлигини ҳам айтди.

Совет делегациясининг бошлиғи, СССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретари академик А. В. Топчиев матбуот вакиллари блан қилган суҳбатида, ҳинд олимлари космик нурлар бўйича шу йил кўкламда Москвада бўладиган конференцияда ҳозир бўладилар, деб умид билдирди. У, ҳинд олимлари ўз ишларида ажойиб муваффақиятларга эришганлар, деб ҳам қайд қилиб ўтди.

Ҳиндистон президенти Ражендра Прасаднинг баёноти

ДЕҲЛИ, 10 январь. (ТАСС). Ҳиндистон информация бюроси билдиради:

Ҳиндистон президенти доктор Ражендра Прасад 8 январьда Деҳлида қилган баёнотида маориф соҳасида янги системага ўтиш иккинчи бешйиллик пландаги маориф ишлари программасининг асосий қисми бўлади деб ишонганлигини айтди.

Президент дедики, ҳамманинг фикрига қараганда, инглизлар белгилаган маориф системаси ўзгарган шароитларга тўғри келаолмайди ва эркин мамлакатнинг талабларига жавоб бераолмайди. Университетлар ва ўқитувчиларнинг ташкилотлари, деди у, ҳукумат блан ҳамкорликда бу системани алмаштиришга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Япония бош министри шахсий вакилининг Неру блан учрашуви

ДЕҲЛИ, 9 январь. (ТАСС). «Ҳиндустан таймс» газетасининг берган хабарида айтилишича, кеча буерда Япония бош министри Хатояманинг шахсий вакили Такео Мики Ҳиндистон бош министри Неру блан учрашган. У, Неруга Хатояманинг шахсий мактубини топширган. Хатояма шу мактубда Ҳиндистон бош министри блан учрашиш ниятида эканлигини билдиради.

Шу учрашувдан кейин Такео Мики, мен бош министр Неру блан умумий халқаро аҳвол ва Осиёда иқтисодий ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилдим, деб айтган. Такео Микининг сўзига қараганда, Ҳиндистон бош министри Неру суҳбат вақтида Осиёда тинчликни та'минлаш манфаатлари йўлида Хитой Халқ Республикасини таниш зарурлигини уқтириб ўтган.

«Индиан экспресс» газетасининг ёзишига қараганда, Такео Мики, япон совет сулҳ музокаралари муваффақиятли бўлиб тугайди, деб ишонч билдирган. У, Япония Хитой Халқ Республикаси блан нормал муносабатларда бўлишга интилмоқда, деб ҳам айтган. Бунинг учун аввал, деган Такео Мики, Японияниңг ҳозирги вақтда ҳукумат тепасида турган партияси Япония блан Хитойнинг бир-бирларини де-факто танишларига ва бир-бирларининг манфаатларини кўзлаб савдо-сотиқни бошлаб юборишларига интилмоқда.

«Бхарат даршан» фильми Ҳиндистон экранларига чиқарилади

ДЕҲЛИ, 10 январь. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетаси хабар беради: Ҳиндистон информация ва радио эшиттириш министрлигининг кинематография бўлими Н. А. Булганин ва Н. С. Хрущев ўртоқларнинг Ҳиндистонда бўлганлиги тўғрисидаги «Бхарат даршан» («Ҳиндистонга сафар») номли фильмни экранга чиқаради.

12 январьда бу кинофильм Деҳлида кўрсатилади, эртаси куни Бомбей, Калькутта, Мадорас, Бангалор ва бошқа бирқанча шаҳарларда экранга чиқарилади.

Аргентина жамоатчилиги Аргентина Коммунистик партиясининг 38 йиллигини нишонламоқда

БУЭНОС-АЙРЕС, 9 январь. (ТАСС). Аргентина жамоатчилиги Коммунистик партия барпо қилинганига 38 йил тўлган кунни нишонлади. Аргентина Коммунистик партиясининг 38 йиллиги партия бирлигини, уюшқоқлигини мустаҳкамлаш ва унинг сафларини кенгайтириш шиори остида ўтказилди.

Аргентина Компартияси Марказий комитетининг а'зоси Виктор Ларральденинг «Нуэстра палабра» газетасида босилган мақоласида, ҳозирги вазиятда оммавий партия вужудга келтириш зарурлиги уқтириб ўтилади. Бундай партияни барпо қилиш деб ёзади у, «мумкин ва зарурдир, чунки ишчилар синфи ва халқ сиёсий йўлимизнинг тўғрилигини тушунади ва партиямизга тобора кўпроқ хайрихоҳлик блан қарамоқда». Ҳозирги вақтда Компартия сафларига янги а'золар қабул қилиш кампанияси бошланди.

Компартиянинг 38 йиллиги муносабати блан ўтказилган уч кунлик байрамда мамлакат пойтахти ва вилоятларидаги меҳнаткашлардан 100 мингдан кўпроқ киши қатнашди.

Иорданиянинг янги ҳукумати

ПАРИЖ, 9 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Аммандаги мухбири Иорданияда тузилган янги ҳукуматнинг составини билдирди. Кабинет состави қуйидагилардан иборат: бош министр ва ички ишлар министри Соми Эррифаий, бош министр ўринбосари ва давлат министри Иброҳим Ҳошим, юстиция ва миллий мудофаа министри Фалох Мададҳо, миллий экономика министри Халуси Элхайрий, савдо ва қурилиш министри Анастас Ханания, молия министри Ҳошим Элжайюсий, ташқи ишлар министри Ҳусайн Фахри Элхалидий.

Францияда сиёсий аҳвол

ПАРИЖ, 9 январь. (ТАСС). Ҳукумат кўпчилигини ташкил қилиш ва янги ҳукумат тузиш проблемалари Франция сиёсий ҳаётининг марказида турибди. Ма'лумки, янги Миллат мажлиси 19 январьда тўпланади, шундан кейин ҳозирги ҳукумат исте'фо беради.

«Комба» газетасида бугун Франция социалистик партияси бош секретари Ги Моллениң баёноти э'лон қилинди. У «Республика фронти»нинг (социалистлар, радикаллар ва бошқа ба'зи партияларнинг) ўнг партиялар блан иттифоқ тузишига қарши чиқди. Ги Молле Коммунистик партия блан иттифоқ тузишни рад этди.

Шу блан бирга Ги Молле «республика фронти» «коммунист депутатларнинг овозларини рад этмайди» деб, антикоммунизмга асосланган сиёсатнинг беҳуда эканлигига сиртдан иқрор бўлди. Ги Молле социалистлар блан радикаллар ўртасида айниқса иқтисодий масалаларда ихтилофлар борлигини қайд қилиб ўтди.

Шу кунларда бутун мамлакатда кенг халқ ҳаракати қизиб кетди. Бу ҳаракатнинг қатнашчилари сўл кучлар — коммунистлар, социалистлар ва бошқа партияларнинг вакилларидан иборат ҳукумат тузилишини талаб қилмоқдалар.

Кўпгина корхоналарда меҳнаткашларнинг йиғилишлари ва митинглари бўлмоқда. Бу йиғилиш ва митингларда ана шундай тарзда тузилган ҳукуматнинг программасига меҳнаткашларнинг турмуш шароитларини яхшилашни, Шимолий Африкада тинчлик ўрнатишни, маориф системасининг тамомила дун'ёвий характерда бўлишини та'минлашни асос қилиб олиш таклиф этилмоқда. Бу ҳаракатга кўпгина социалистлар қўшилдилар.

«Юманите» газетасининг хабарига қараганда, Финистер департаментидаги Дуарненез шаҳрида социалистик партия ташкилоти блан Коммунистик партия ташкилоти биргаликда аҳолига қарата мурожаатнома э'лон қилганлар. Улар бу мурожаатномада 2 январьда бўлиб ўтган сайловда сўл кучларнинг ғалаба қилганлигини табрикламоқдалар. Мурожаатномада коммунистлар, социалистлар, радикаллар ва барча чин республикачилар иштироки блан халқ фронти ҳукумати тузиш талаб қилинмоқда.

Кеча социалистик партиянинг Жиронда департаменти федерациясининг конференциясида делегатларнинг зўр кўпчилиги минимум программани ёқлаб чиқди. Бу программа Жазоирдаги урушнинг тўхтатилишини, тинчлик учун, ишҳақининг оширилиши учун, солиқ системасининг реформа қилиниши учун ва маориф системасининг дун'ёвий характерда бўлишини тўла тиклаш учун кураш олиб боришни кўзда тутади. Конференция социалистларнинг МРП католик партияси блан ва бошқа ўнг сиёсий партиялар блан ҳар қандай иттифоқ тузишини бир овоздан рад этди. Социалистик партиянинг Жиронда департаменти федерациясининг раҳбарлиги конференция делегатларининг таз'йиқи блан шундай деб билдирдики, Федерация раҳбарлиги с'ездда қабул қилинган минимум программани амалга оширишда коммунистларнинг иштирок қилишига йўл қўймайдиган ҳечқандай тадбирни кўзда тутмайди. «Юманите» газетасининг хабарига қараганда, феньи шаҳридаги (Нор департаменти) металлургия корхоналарининг меҳнаткашлари республика президентига мактуб юборганлар. Улар бу мактубда халқ фронти ҳукумати тузилишини талаб этмоқдалар. Мактубда уқтириб ўтилишича, фақат ана шундай ҳукуматгина ишчилар синфининг манфаатларига мувофиқ бўлган сиёсатни юргузиши мумкин. Сен-Дени-Де-Л отельдаги (Луаре департаменти) «Бенуа Решар» корхоналарининг касаба союз ташкилотлари, Труа шаҳридаги (Об департаменти) ўқитувчилар касаба союзи, Нант темирйўлчилари ва бошқалар ҳам ана шунга ўхшаш резолюциялар қабул қилганлар.

ИДЕННИНГ ИСТЕ'ФО БЕРИШИ ЭҲТИМОЛ ДЕГАН ОВОЗАЛАР РАД ҚИЛИНДИ

ЛОНДОН, 9 январь. (ТАСС). Англиядаги ба'зи газеталар бирнеча кунлардан бери бош министр Иденни жуда қаттиқ танқид қилиб ёзилган мақолаларни босиб чиқардилар ва унинг исте'фо бериши эҳтимол деган овозаларни тарқатдилар. Иденни фақат лейбористларнинг газеталаригина эмас, шу блан бирга, консерваторларнинг газеталари ҳам мана шундай қаттиқ танқид қилдилар. «Обсервер» газетаси кечаги мақоласида, Иденнинг шу йил ёзда исте'фо бериши эҳтимолдан узоқ эмас, деб ёзди. Бошқа газеталарнинг ёзишича, Иден яқин фурсатларда исте'фо беради, деб кутилмоқда. «Обсервер» газетасининг ёзишича, парламент а'золаридан бўлган кўпгина консерваторлар Иденни ҳукумат бошлиғи вазифасидан четлатишга уриниб кўришга қарор қилганлар.

Иденнинг исте'фо бериши эҳтимол деган овозалар расмий равишда рад қилинди. Рейтер агентлигининг хабарида айтилишича, бош министр вакили бу овозаларни «ёлғон ва мутлақо асоссиз» овозалар деб айтган. Умум палатасидаги консерваторлар кўпчилигининг раҳбари ва собиқ молия министри Батлер ҳам (газеталар Иденнинг ўрнига Батлер тайинланса керак, деб ёзган эдилар) Иден бош министрлик вазифасидан воз кечмоқчи деган овозаларни рад қилди.

ИСРОИЛ БЛАН СУДАН ЎРТАСИДАГИ МУНОСАБАТЛАРГА ДОИР

ҚОҲИРА, 9 январь. (ТАСС). Қоҳира радиоси қуйидаги хабарни эшиттирди: Судан ҳукумати Исроил ҳукуматидан телеграмма олди. Бу телеграммада Исроил ҳукумати Судан ҳукуматини Суданнинг мустақил деб э'лон қилганлиги блан табриклайди ва мустақил Судан давлатини танганлигини билдиради.

Радиостанциянинг обрўли манба'га асосланиб қайд қилиб ўтишича, Судан ҳукумати бу телеграммага жавоб қайтариш ниятида эмас, чунки Судан ҳукумати араб мамлакатлари блан бирдам бўлганлиги сабабли Исроилни танимайди.

Судан ҳукуматининг мас'ул вакили Хартумдаги араб информацион агентлигига билдирдики, Судан Исроил давлати масаласида араб мамлакатларининг позициясини қўллаб-қувватлайди ва Араб мамлакатлари иттифоқининг қарорларига зид келадиган позицияни тутиш ниятида эмас. Вакилнинг илова қилиб айтишича, Судан арабларнинг орзуларини ва мақсадларини қўллаб-қувватлашга ҳамиша тайёрдир. Вакил яна айтдики, Судан ҳукумати Исроилнинг Судан аэродромларига Исроил самолётларининг қўнишига рухсат бериш тўғрисидаги илтимосини рад этган.

Араб агентлигининг хабар беришича, Судан яқин кунларда Араб мамлакатлари иттифоқи а'золигига қабул қилишни илтимос қилиб мурожаат этади.

Америка реактив бомбардировкачи самолётларининг Японияга келиши

НЬЮ-ЙОРК, 10 январь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Токиодан олиб берган хабарига қараганда, кеча «В — 57» деган бешта реактив америка бомбардировкачи самолёти Японияга келган. Бу бомбардировкачи самолётлар Узоқ Шарқдаги АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларини мустаҳкамлаш учун келтирилган.

Тошкентда

Алишер Навоий номидаги Давлат халқ кутубхонасида X асрнинг буюк олими Абу Али ибн Сино ҳайкалини ишлаш учун конкурсга тақдим этилган проектлар қўйилган виставка очилди. Виставкада олим ҳайкалининг 80 дан ортиқ проекти ва эскизлари бор. Буларни Совет Иттифоқининг турли шаҳарларидаги бадиий сан'ат ва архитектура институтларининг студентлари, отоқли ҳайкалтарошлар ва архитекторлар юборган. Виставкани жуда кўп кишилар келиб кўрмоқдалар.

Суратда: виставка залида.

В. Лейзерович фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Механизаторлар слёти

Яқинда Тошкент область қурилишларидан бирида «Средазгидрострой» тресги механизаторларининг слёти бўлиб ўтди.

Слётга комплекс механизацияни жорий қилиш ва қурилиш техникаларидан максимал фойдаланиш масалаларини муҳокама қилиш мақсадида кучли экскаватор ҳамда земснарядларнинг машинистлари, автосамосвалларнинг ҳайдовчилари, бульдозерчи ва скреперчилар, шунингдек инженер ва техниклар қатнашдилар.

Гидроэлектростанция қурилишининг ишлабчиқариш илғорлари ва новаторларидан Косенко, Големдукин ва бошқа ўртоқлар механизаторлар слётига йиғилганларга техникадан фойдаланиш натижасида ўзлари эришган муваффақиятлари ва иш тажрибалари ҳақида батафсил сўзлаб бердилар.

Почта бўлимлари учун «ШН—1» прибори

СССР Алоқа министрлигининг конструкторлар бюроси почта бўлимларига келган заказли, авиапочта ва бошқа хил корреспонденцияларни жўнатишга тайёрлаб берадиган янги «ШН—1» приборини ишлаб чиқарди.

СССР Алоқа министрлигининг саноат корхоналари Бошқармаси Тошкент ремонт заводи бу янги хил прибор ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Ўзбекистон ССРнинг почта бўлимларида яқин ойлар ичида бу прибор ишлай бошлайди. Ҳозир завод бу приборларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Биринчи партияда чиқарилган «ШН—1» приборлари корреспонденцияларга зарур белгилар қўймоқда ва уларни муваффақият блан классификация қилмоқда.

Янги хил олифлар

«Коопхимлакокраска» артели ярим қуручи ёғдан 70 процентли янги хил олифлар ишлаб чиқарабошлади. Бундай олифлар ўзининг сифати ва чидамлилиги блан бошқа олифлардан катта фарқ қилади. Бу олифлар блан бўялган уй поли, тунука том ва бошқа буюмларнинг охари узоқ вақт сақланади.

Артель бу хил янги олифлардан ҳар куни 600 килограммдан ишлаб чиқармоқда.

Алишер Навоий номидаги ўзбек опера ва балет театри К. Корчмаревнинг эртак асосида ишлаган янги «Қизил гул» балетини саҳнага қўйди. Балет тамошабинлар томонидан зўр хурсандчилик блан кутиб олинмоқда. **Суратда:** бош рольлардан Маша ролини **Лиля Малишкова**, Ваня ролини **Евгений Новиков** ижро этмоқда.

А. Палехов фотоси.

Футбол

Ўтган якшанба куни Тошкент «Динамо» стадионида қиш мавсумида футбол бўйича биринчилик учун бўлаётган мусобақанинг навбатдаги учрашуви бўлди. Бунда биринчи галда «Торпедо» ва «Динамо» футболчилари учрашдилар. Динамочилар ўйинда активлик кўрсатиб, 6:0 ҳисоби блан «Торпедо» командаси устидан катта ғалаба қозондилар.

Ундан кейин майдонга «Красное знамя» ва «Буревестник» командаларининг футболчилари чиқдилар. Ўйин кескин кураш вазиятида давом этди. Иккала томон ҳам ҳисобни очишга жиддий уринади. Биринчи бўлиб «Буревестник» командасининг футболчиси Баланов рақиблар дарвозасига тўп киргизишга муваффақ бўлади. Шундан кейин «Красное знамя» командаси дарвозасига яна битта тўп киритилади. Ҳисоб 2:0 бўлади.

Ўйиннинг иккинчи ярми ҳам анча қизғин вазиятда ўтди. Броқ «Красное знамя» командаси қанча уринса ҳам, ҳечқандай натижа чиқараолмади. «Буревестник» командаси 4:0 ҳисоби блан ғолиб чиқди.

Тошкент биринчилиги учун шашка мусобақаси

Кейинги кунларда мусобақанинг ўнбиринчи ва ўниккинчи турлари бўлиб ўтди. Барча учрашувлар жиддий кураш вазиятида ўтди.

Ўниккинчи турдан кейин натижа қуйидагича бўлди. Ёқубов 11 имкониятдан 7,5 очкога, Гуляев ва Канишчикер 9 имкониятдан 7 тадан очкога, Давидов 8 имкониятдан 6 очкога, Берштейн 7 имкониятдан 5,5 очкога эга бўлди. Мусобақа охиригача яна уч тур қолди.

КИНО „Пирсдаги соя"

Шу кунларда пойтахт киноэкранларида «Пирсдаги соя» бадиий кинофильми кўрсатилмоқда. Сценарий автори Н. Панов ва режиссёр К. Жук ўртоқлар ўз асарида совет кишиларининг ҳушёрлигини, уларнинг бахтли ҳаётига рахна солмоқчи бўлганларнинг ҳарқандай уриниши пучга чиқиши муқаррар эканлигини тасвирлайди.

Денгиз бўйида жойлашган шаҳарлардан бирида диверсант ушланади. Унинг ёнидан устига гаванф ва янги ихтиро' қилган ҳарбий кеманинг плани чизилган тароқнинг бир бўлаги топилади. Душманнинг нияти аниқ — у ҳарбий кемани портлатмоқчи. Орадан бирнеча кун ўтгач, давлат хавфсизлиги органининг ходими майор Людовга яна бир жосус пайдо бўлганлиги ҳақида хабар қилинади. Лекин душман ғойиб бўлади. Майор Людов чегарани бузиб кирган бу жосусни топишга ва ҳарбий кемани диверсиядан сақлаб қолишга киришади.

Ҳарбий кеманинг матроси Жуков шаҳар ресторанининг официанткаси Клава Шубинани севиб қолади. Бир кун у Клаванинг уйига келади ва флотда қолишга қарор қилганлигини айтади. Шубинага бу хабар ёқмай, орада жанжал чиқади. Жуков жаҳл блан чиқиб кетади ва у ерда консерва очмоқчи бўлган пичоғини эсдан чиқариб қолдиради.

Шу куни ҳарбий кеманинг кутубхоначиси Таня Ракитина кўчада бирвақт ўзи ўлимдан сақлаб қолган Кобчиковни кўриб қолади. Кобчиков Клаванинг уйига кириб кетади. Орқадан Таня ҳам киради. Ма'лум бўлишича, Кобчиков четэл разведкасига сотилган хоин экан. Таня уни дазмол блан уриб йиқитади ва уйдан чиқиб кетади. Кейинчалик, Кобчиков пичоқ (Жуков эсдан чиқариб қолдирган пичоқ) блан ўлдирилганлиги ма'лум бўлади. Уй эгаси Шубина сўроқда Кобчиковни ўлдирган мен бўламан, дейди. Терговчи Людов бу воқиаларни анализ қилиб ва тароқнинг учинчи ўрта қисми йўқлигини э'тиборга олиб, бу қисм учинчи бир душманда, Шубина эса унинг оғир жиноятини яширмоқчи бўлиб, айбни ўз бўйнига олаётир, деган фикрга келади.

Шу пайт Ракитина ўз уйи олдида нома'лум кишини учратади. Бу нома'лум киши — Людов тахмин қилган учинчи жосус «Семён» эди. У Ракитинани сохта айблар блан қўрқитиб, ундан фойдаланмоқчи бўлади. «Семён» Ракитинага ичига соат механизмли мина солинган китоб беради ва уни кема кутубхонасига қўйишни буюради. Узоқ иккиланишдан сўнг Таня «кўнади». Эрталаб кема «портлайди». «Семён» ҳовлиқиб топшириқни бажарганлиги ҳақида радио орқали хабар беради, сўнгра бортда полковник Рейсли, икки диверсант ва портловчи моддани келтирган кемани қабул қилади. Совет чегарачилари уларни қўлга оладилар. Людов келтирган исботлар «Семён»ни ўз айбини тан олишга мажбур қилади.

Ҳарбий кема диверсиядан сақланиб қолади ва белгиланган томонга йўл олади.

Фильмнинг бош қаҳрамони — давлат хавфсизлиги майори Людовдир. Людов ўз ишини пухта биладиган, тадбирли киши. У ҳуш'ёр бўлиши блан бирга дадил ҳамдир. Жосуслар группасининг бошлиғи полковник Рейсли «Семён»га навбатдаги топшириқни бериш учун денгиз чегарамизга кирмоқчи бўлганда Людов денгиз чегарасини очиб қўйиш ҳақида дадиллик блан таклиф киритади. Натижада жосуслар шайкасининг бошлиғи қўлга олинади. Людов ролини ўйнаган машҳур артист Олег Жаков бошлаган ишини охиригача етказучи, тадбирли офицер образининг табиий бўлиб чиқишига эришган. Жаков Людовнинг Рейсли блан учрашган картинасини айниқса моҳирона талқин қилади.

Артист Л. Фричинский матрос Жуков ролини яхши ўйнаган. Жуков содда, ўз хизматини ҳалоллик блан бажаручи матрос. У Клаванинг кимлигини яхши билмай севиб қолганидан ғоят қайғиради. Жуков Клава ҳақида билганларини майор Людовга айтади ва бу блан жосусларни топишга ёрдам беради. Фильмда тамошабинда катта таассурот қолдирадиган эпизодлар кўп. I ранг капитани ўз ҳузурига матрос Жуковни чақиртиради. Совет матросининг фазилати, қиёфаси ҳақида гапириб, капитан шундай дейди: «Сен унинг (Клаванинг) ҳуснини, яхши танца қилишини севгансан. Бу хато, киши ўз севгилисининг ҳуснини эмас, балки унинг қалбини севиши керак». Жуков бу ҳаққоний сўзлардан хулоса чиқариб олади-да, хоин Клавани қалбидан бутунлай чиқариб ташлайди.

Ракитина образи ўзининг тўлақонли бўлиб чиққанлиги блан ажралиб туради. Кеманинг бир матроси тили блан айтганда, у ҳамма нарсага ҳам моҳир — яхши кутубхоначи, жонкуяр ҳамшира, дилкаш ўртоқдир. Ракитина виждонли, душманга нисбатан раҳмсиз қиз. У, садоқат блан кутиб юрган йигити Кобчиков чет эл разведкасининг малайига айланганлигини кўргач, ундан воз кечади. Жосус «Семён»ни қўлга туширишда ва ҳарбий кемани диверсиядан сақлаб қолишда актив қатнашади. Фильмда Ракитинанинг юксак ма'навий фазилатлари турли воқиалар давомида очиб берилади. Артистка Р. Матюшкина бу ватанпарвар қиз образини ҳартомонлама очиб берган.

Фильмда мичман Агеев (артист О. Туманов), давлат хавфсизлиги лейтенанти (артист А. Стародуб) образлари ҳам муваффақиятли чиққан.

Фильмдаги асосий салбий образлардан бири Клава Шубина образидир. Шубина манфаат доираси тор, синфий ҳушёрлигини йўқотган аёл. У ҳавойи турмуш кечириш орқасида растрат қилиб қўяди.

Растратни қоплайман деб жосуснинг сиртмоғига илинади. Жосуснинг турли ифлос буйруқларини бажарадиган бўлиб қолади. Артистка Е. Савинова шахсиятпараст, зебу-зийнатлар бандаси сотқин Клава образини очиб бераолган.

Салбий қаҳрамон «Семён» роли жонли чиққан. Резидент «Семён» маккор, айёр, эпчил жосус бўлса ҳам, совет кишиларининг юксак ма'навий қиёфасини билмайдиган калтабин киши. «Менинг хатойим шуки, — дейди у сўроқда, — Ракитинага оз пул ва'да қилдим». Майор Людов унга шундай жавоб беради: «Йўқ, сизнинг хатонгиз шундаки, сиз совет кишиларидаги юксак ватанпарварлик ҳисларини ҳисобга олмагансиз». Бу сўзлар совет кишиларининг юксак ма'навий фазилатларини тушунмайдиган кишиларга қарата айтилган жавобдир.

Фильм оператори асардаги воқиаларга мос манзараларни топабилган, мураккаб с'ёмкаларни ҳам моҳирлик блан ҳал қилган.

Совет кишиларининг ўз Ватанига меҳрмуҳаббатини, синфий ҳуш'ёрлигини ҳикоя қилучи бу фильм тамошабинларга манзур бўлмоқда.

М. ЖАЛОЛОВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/I да **Шамсиқамар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/I да **Татар ашула кечаси.** Татаристон АССР халқ артисти **Мунира Бўлатова** ва бошқалар қатнашади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/I да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Литва цирк коллективи гастрольларининг давоми.** Аттракцион — **йиртқич ҳайвонлар ва маймунлар.** Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«РОДИНА», НАВОИЙ», номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун), — янги бадиий фильм **Пирсдаги соя.**

«РОДИНА» — кундуз соат 12 ва 4 да **Партизан болалари.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва 11 да **Москвада Улуғ Октябрь 38 йиллиги байрами.**

РЕСПУБЛИКА ВА ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА

1956 йил февраль ойидан йил охиригача

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна шаҳар ва районлардаги «Союзпечать» ва почта бўлимларида, муассаса ва ўқув юртлари, фабрика-завод ва колхозлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан, шунингдек «Союзпечать»нинг Тошкент шаҳар бўлимида қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

1-нчи Белинский переулок, 1-нчи тупик, 1-нчи уйда туручи Абдулла Аշировнинг Жар кўча, 8-нчи тупик, 11-нчи уйда туручи Турсуной Абдушукуровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01114. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1348.